

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

Populismus v projevech Donalda Trumpa

Bakalářská práce

Vypracovala: Veronika Hojná

Studijní program: B6701

Studijní obor: Politologie

Forma studia: Prezenční

Vedoucí: Mgr. Petra Vodová, Ph.D.

Hradec Králové, 2021

Zadání bakalářské práce

Autor:	Veronika Hojná
Studium:	F18BP0078
Studijní program:	B6701 Politologie
Studijní obor:	Politologie
Název bakalářské práce:	Populismus v projevech Donalda Trumpa
Název bakalářské práce AJ:	Populism in Donald Trump's speeches

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Práce zkoumá výroky Donalda Trumpa za účelem sledování vývoje populismu v jeho projevech v rámci volební kampaně v roce 2016 a 2020, kde jsou zkoumány prezidentské debaty. Práce také zkoumá pandemický populismus v projevech týkající se onemocnění Covid-19. Cílem je tedy odpovědět na výzkumnou otázku, a to: "Jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2016 oproti roku 2020, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA?". Také je cílem práce zodpovědět vedlejší otázku: "Jaký typ lékařského populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel lékařský populismus v jeho kampani v roce 2020?" Práce bude rozdělena na dvě části - teoretickou a empirickou. Teoretická část je věnována Donaldovi Trumpovi, kde jsou představeny základní informace o něm a nejdůležitější zjištění z odborné literatury, teorii populismu, kde je především uvedena jeho definice, možnosti měření a rétorika populistů, je zde také představeno onemocnění Covid-19 a lékařský populismus. Druhá část, tedy empirická část, je věnována daným projevům Donalda Trumpa, kde budou sledovány prvky populismu. Zkoumáno je období voleb v roce 2016 a v roce 2020. Projevy jsou měřeny pomocí kvantitativní metody, přesněji pomocí slovníků. Nejprve ze všeho jsou měřeny prezidentské debaty z roku 2016 a 2020, které se následně porovnávají. Poté jsou měřeny tři projevy týkající se onemocnění Covid-19, kde se výzkum soustředí především na lékařský populismus.

Mudde, C. (2004). The Populist Zeitgeist. Government and Opposition 39 Jagers, J. a Walgrave, S. (2007). Populism as political communication style: An empirical study of political parties' discourse in Belgium. European Journal of Political Research 46 Jansen, R. (2011). Populist Mobilization: A New Theoretical Approach to Populism. Sociological Theory 29, 2 Oliver, J. Eric, Rahn, M. Wendy. (2016). Rise of the 'Trumpenvolk': Populism in the 2016 Election. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 667, 2016, pp. 189-206., Dostupné na: www.jstor.org/stable/24756150 Citováno dne: 2.6.2021

Garantující pracoviště:	Katedra politologie, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Petra Vodová, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	4.11.2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové 13.1.2021

.....

Veronika Hojná

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce, Mgr. Petře Vodové Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a úžasný přístup.

Poděkování patří i mé rodině za podporu a trpělivost.

Anotace

HOJNÁ, VERONIKA. *Populismus v projevech Donalda Trumpa*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové. 2021. Bakalářská práce.

Práce zkoumá výroky Donalda Trumpa za účelem sledování vývoje populismu v jeho projevech v rámci volební kampaně v roce 2016 a 2020, kde jsou zkoumány prezidentské debaty. Práce také zkoumá pandemický populismus v projevech týkající se onemocnění Covid-19. Cílem je tedy odpovědět na výzkumnou otázku, a to: „Jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2016 oproti roku 2020, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA?“. Také je cílem práce zodpovědět vedlejší otázku: „Jaký typ lékařského neboli pandemického populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel pandemický populismus v jeho kampani v roce 2020?“

Práce bude rozdělena na dvě části – teoretickou a empirickou. Teoretická část je věnována Donaldovi Trumpovi, kde jsou představeny základní informace o něm a nejdůležitější zjištění z odborné literatury, teorii populismu, kde je především uvedena jeho definice, možnosti měření a rétorika populistů, je zde také představeno onemocnění Covid-19 a pandemický populismus. Druhá část, tedy empirická část, je věnována daným projevům Donalda Trumpa, kde budou sledovány prvky populismu. Zkoumáno je období voleb v roce 2016 a v roce 2020. Projevy jsou měřeny pomocí kvantitativní metody, přesněji pomocí slovníků. Nejprve ze všeho jsou měřeny prezidentské debaty z roku 2016 a 2020, které se následně porovnávají. Poté jsou měřeny tři projevy týkající se onemocnění Covid-19, kde se výzkum soustředí především na lékařský populismus.

Klíčová slova: populismus, Donald Trump, Covid-19, prezidentské debaty

Annotation

HOJNÁ, VERONIKA. *Populism in Donald Trump's speeches*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové. 2021. Bachelor Thesis

This work examines statements of Donald Trump to watch the evolution of populism in his speeches regarding his presidential election campaigns in 2016 and 2020, respectively. The work also explores medical populism in his speeches regarding COVID-19. The goal is to answer the question of “How Donald Trump’s populism changed and evolved in his presidential election speeches and in his medical populism campaign in 2020.”

The work will be divided into two parts – theoretical and empirical. The Theoretical part will be dedicated to Donald Trump and will introduce basic information as well as the most important results about Trump’s populism in academic literature. This part will also include populism theory, mainly for its definitions, measuring options and populism rhetoric. COVID-19 and medical populism will also be included in this section. Second part of the work will be empirical, which will be dedicated to selected speeches of Donald Trump where we can watch the populism rhetoric in action. Speech scope is election speeches in 2016 and 2020. Elements of populism are measured with quantitative methods, more precisely with dictionaries. All the relevant presidential election speeches will be included and talked about for the first part, and then there will be three speeches regarding COVID-19 pandemic, where the focus will be on medical populism.

Keywords: populism, Donald Trump, Covid-19, presidential debates

Obsah

ÚVOD	8
1 DONALD TRUMP	11
2 TEORIE POPULISMU	14
2.1 DEFINICE POPULISMU	14
2.2 PROMĚNA RÉTORIKY POPULISTŮ U MOCI	17
2.3 MĚŘENÍ POPULISMU	18
2.4 COVID-19 A PANDEMICKÝ POPULISMUS	19
3 METODOLOGIE	21
4 ANALÝZA PROJEVŮ DONALDA TRUMPA	26
4.1 PREZIDENTSKÉ DEBATY 2016	26
4.1.1 <i>První prezidentská debata v roce 2016</i>	26
4.1.2 <i>Druhá prezidentská debata v roce 2016</i>	28
4.1.3 <i>Třetí prezidentská debata v roce 2016</i>	29
4.1.4 <i>Shrnutí</i>	31
4.2 PREZIDENTSKÉ DEBATY 2020	32
4.2.1 <i>První prezidentská debata v roce 2020</i>	33
4.2.2 <i>Druhá prezidentská debata v roce 2020</i>	34
4.2.3 <i>Shrnutí</i>	36
4.3 COVID-19	40
4.3.1 <i>Projev k 17. březnu 2020</i>	40
4.3.2 <i>Projev k 7. červenci 2020</i>	42
4.3.3 <i>Projev k 13. listopadu</i>	43
4.3.4 <i>Shrnutí</i>	44
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
ZDROJE	57

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá kvantitativní analýzou populismu v projevech Donalda Trumpa.

Donald Trump, 45. a bývalý prezident USA, byl pro tuto bakalářskou práci vybrán proto, že je mnohými autory odborných článků, ale také periodik považován za populistu (Devan, 2020; Nebehay, 2017; The Guardian editorial, 2021; Bishara, 2020).

Přestože již existují některé odborné práce, které se zabývají populismem v projevech či tweetech Donalda Trumpa, tato práce je ojedinělá díky její aktuálnosti a díky tématům, která zkoumá. Tato práce totiž zkoumá projevy Donalda Trumpa na téma Covid-19 a také prezidentské debaty z roku 2016 a z roku 2020. Téma onemocnění Covid-19 nebylo vybráno pouze pro svou palčivost, ale také proto, že je zde velký předpoklad výskytu populismu v projevech.

Ambicí této práce je sledovat vývoj populismu v projevech Donalda Trumpa a zodpovědět tak hlavní výzkumnou otázku: „Jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2020 oproti roku 2016, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA?“ Dalším cílem této práce je zodpovědět otázku: „Jaký typ lékařského neboli pandemického populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel lékařský populismus v průběhu jeho prezidentské kampaně v roce 2020?“

Porovnávání projevů Donalda Trumpa v roce 2016 a 2020 je nejen velmi zajímavé, ale především velmi důležité. V roce 2016 Donald Trump neměl téměř žádné zkušenosti s politikou a snažil se vyhrát své první volby. Jeho projevy tak mohly být cílené proti jeho předchůdci a proti stávající vládě. Ovšem v roce 2020 se Donald Trump snažil už svůj post obhájit. Už tedy nějakou dobu působil v politice, dokonce nesl politickou exekutivní odpovědnost, a to nejen za onemocnění Covid-19, na které zemřelo jenom v USA na 600 tisíc obyvatel (The New York Times, 2021).¹ Jelikož se takto proměnilo jeho postavení ve společnosti, musela se v závislosti na tom, proměnit i jeho rétorika. Proto může být zajímavé sledovat, jak se změnila

¹ Údaj byl měřen k datu 14.6.2021.

právě jeho rétorika poté, co získal exekutivní moc. Téma proměny rétoriky u populistických lídrů, kteří se dostali k moci, má v aktuálním výzkumu populismu narůstající důležitost, což dokazují například: Luther (2011) nebo Heinisch (2010).

Práce je rozdělena na tři hlavní části. První je část teoretická, následuje metodologie a nakonec analytická část. V teoretické části je nejprve ze všeho představen Donald Trump. V této části práce jsou představeny základní informace o 45. a bývalém prezidentovi USA. Nalézají se zde i informace o tom, jak probíhají americké volby prezidenta, nejen protože se jedná o zajímavý volební systém, ale především proto, že je v této volbě velmi důležitá rétorika kandidátů. V kapitole o Donaldu Trumpovi jsou také představeny nejdůležitější zjištění z odborné literatury o populismu Donalda Trumpa. Na kapitolu o Donaldu Trumpovi navazuje kapitola o teorii populismu. V této části práce je nejprve ze všeho představena definice populismu, protože se jedná o základ celé práce. Chybět nebude ani definice populismu, která nejvíce vystihuje záměr celé bakalářské práce, tedy definice od autorů Jagers a Walgrave (2007), kteří na populismu nahlíží jako na styl komunikace. V rámci teoretické kapitoly je rozebrána i rétorika populistů, tedy jak se může tato rétorika měnit v závislosti na držení exekutivního postu. Další velmi důležitá část se týká měření populismu, kde jsou představeny metody, které se mohou k měření využívat, ale především je zde představena jedna konkrétní metoda, na kterou tato práce navazuje. Teoretická část se neobejde ani bez představení onemocnění Covid-19, kde jsou uvedené základní informace o této nemoci. Je zde ale uvedeno i to, jak populisté komentují téma pandemie a v rámci toho jsou představeny tři typy pandemického populismu.

Druhá část práce je věnována metodologii. Cílem této kapitoly je objasnit metodu sběru dat a nakládání s nimi. Pro tuto práci je využita kvantitativní metoda. Celá tato bakalářská práce je inspirována textem *Rise of the Trumpenvolk: Populism in the 2016 election* z roku 2016 od autorů Oliver a Rahn, kde jsou určeny slovníky a pomocí nich jsou počítána slova, jimiž je měřen výskyt populismu v Trumpových projevech. Proto je i zde využita obdobná metodologie jako u zmiňované práce. V této práci budou využity slovníky. V těchto slovnících jsou definována slova, která budou počítána

v projevech. Aby ovšem byla míra populismu pomocí této metody měřena co nejpřesněji, nebude slovo započítáno, pokud nebude proneseno ve správném kontextu.

Poslední částí je samotná analýza dat, přesněji analýza projevů Donalda Trumpa. Celá tato kapitola je rozdělena na dvě části. V první části jsou rozebírány prezidentské debaty a část druhá je věnována onemocnění Covid-19. Nejprve ze všeho tedy proběhne analýza prezidentských debat v roce 2016, následovat bude analýza prezidentských debat z roku 2020. Analýza probíhá na základě předem daných slovníků. Za rok 2016 jsou měřeny tři prezidentské debaty a za rok 2020 jsou měřeny pouze dvě prezidentské debaty². V této části se tak budou porovnávat debaty z roku 2016 s těmi z roku 2020. Tato část práce slouží k zodpovězení hlavní výzkumné otázky. U druhé části této kapitoly, která se zabývá populismem Donalda Trumpa v projevech týkající se onemocnění Covid-19, jsou použity celkem tři různé projevy z různého časového období celé epidemie, jedná se o projev ze dne 17. března, což je jeden z prvních dohledatelných projevů týkající se onemocnění Covid-19, poté projev z 7. července, kdy se mají znovuotevřít školy a poslední projev je z 13. listopadu, kde Donald Trump hovoří o očkování. V rámci této analýzy budou zkoumány především prvky pandemického populismu, aby tak mohla být zodpovězena vedlejší otázka, tedy jaký typ pandemického populismu Donald Trump využívá nejvíce.

Závěr této práce tvoří sumarizace všech sebraných dat, tedy porovnání populismu v prezidentských debatách v roce 2016 a 2020. V případě koronaviru jsou porovnány debaty mezi sebou. Součástí závěru je tak naplnění cíle této bakalářské práce, tedy zodpovězení výzkumné otázky, jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2020 oproti roku 2016, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA?⁴ a doplňující otázky „Jaký typ lékařského neboli pandemického populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel lékařský populismus v jeho kampani v roce 2020?“

² V roce 2020 neproběhla jedna ze tří plánovaných debat, příčinou byl vážný zdravotní stav Donalda Trumpa, který byl pozitivně testován na onemocnění Covid-19. Byla mu nabídnuta on-line debata, ale tu Donald Trump a jeho tým odmítl. Debata se tedy úplně zrušila.

1 Donald Trump

Donald Trump se politice nevěnoval odjakživa. Velkou část svého života zasvětil svému podnikání. Vlastní mnoho hotelů, kasin nebo dokonce i reality show na stanici NBC. Díky tomuto všemu již od začátku svého politického působení na sebe Donald Trump strhával enormní pozornost médií a veřejnosti.

Od první chvíle, kdy oznámil svou kandidaturu na prezidenta v roce 2016, se stal kontroverzním uchazečem. Prezidentské volby USA jsou svým způsobem unikátem mezi volbami. Pro tuto práci je vhodné zmínit, jak dané volby probíhají, protože je zapotřebí pochopit, jak moc je v těchto volbách důležitá rétorika kandidáta. Tato rétorika je pak předmětem zkoumání této práce.

Nejdříve ze všeho se konají tzv. primárky, které se považují za první krok ke zvolení stranického kandidáta. Zajímavostí je, že primárky probíhají již od ledna. Poté následují volební sjezdy, kde se scházejí delegace jednotlivých států na podporu daného kandidáta. Na sjezdu si kandidát na prezidenta vybere svého spolukandidáta na viceprezidenta. Poté následují kampaně, pomocí nichž si mají kandidáti získat občany USA, především v nerozhodných státech. V rámci kampaně se také konají 3 prezidentské debaty. Poté již konečně následuje den volby, ale nikoli prezidenta jako takového, ale tzv. volitelů, kteří slíbí volit daného prezidentského kandidáta. Ovšem již podle výsledků je možné určit vítěze voleb. Volby probíhají první úterý po prvním pondělí v listopadu. Ve chvíli, kdy jsou zvoleni volitelé, přicházejí na řadu oni, aby mohli dát hlas kandidátovi, kterého slíbili, že budou volit (Velvyslanectví USA v České republice, b. r.). Tento způsob volby ale může způsobit jednu kontroverzi, která nastala právě v prezidentských volbách 2016, tedy volby Trump versus Clintonová. Stalo se, že Hillary Clintonová získala více hlasů voličů, ale méně hlasů volitelů, tedy i přesto, že ji podporovalo více lidí než Donalda Trumpa, volby prohrála (The New York Times, 2017). Po celou dobu volebního období, od primárek až k samotnému hlasování je sledována rétorika všech uchazečů všemi

voliteli. Tato rétorika je pak velmi důležitá především pro nerozhodné státy³. V těchto nerozhodných státech pak voliči sledují rétoriku kandidátu, aby zhodnotili, kdo pro ně bude vhodnější volbou. Často se stává, že právě tyto státy rozhodují o vítězství (Beachler, 2015).

Již od první chvíle nástupu do své funkce se snažil co nejvíce odlišit od svého předchůdce, Baracka Obamy. Odstoupil tak například od Pařížské dohody, která bojuje proti klimatickým změnám, snažil se omezit zdravotní péči pro chudé občany USA, tzv. Obamacare. Postupně měnil vnímání USA ve světě a mezinárodní vztahy. Jeho politika ovšem roku 2019 narazila na nesouhlas Sněmovny reprezentantů⁴, která ho obvinila ze zneužití svého úřadu. Stal se tak teprve 3. prezidentem, na kterého byla tato ústavní žaloba aplikována (Collins & Kim, 2020). Tato ústavní žaloba se jinak také nazývá impeachment.

V roce 2020 se prezident Trump rozhodl, že se pokusí svůj post obhájit. V primárkách zvítězil vcelku snadno, a tak se napínavý boj konal až mezi ním a Joem Bidenem, jeho protikandidátem za demokratickou stranu. Celá USA se tak rozdělila na dva tábory. Prezidentské volby Donald Trump v roce 2020 prohrál a novým prezidentem se tak stal Joe Biden. Donald Trump si na výsledky voleb stěžoval, několikrát je nechal prošetřit a na svém účtu na Twitteru několikrát prohlásil, že výsledky odmítá (Breuninger, 2020). Příznivci Donalda Trumpa dokonce napadli Kapitol⁵, protože nesouhlasili s výsledky voleb. Tento akt si vyžádal 5 obětí (Kenya, 2021). Trumpovi v tu chvíli zrušili jeho účet na Twitteru, protože podle jejich politiky podněcoval k násilnostem, což Twitter neakceptuje (Clayton, Kelion & Molloy, 2021).

O Trumpovi se často mluví jako o populistovi, což dokazují například tyto odborné texty. Kenneth White (2016) zkoumá, jak Trump obviňuje „druhého“ z neúspěchů americké vlády a neschopnosti těch, kteří usilují o dosažení amerického snu. Často obviňuje Hispánce a imigranty. Dalším

³ Nerozhodný stát neboli swing state je označení pro stát USA, který má vyrovnanou podporu mezi voliči demokratické a republikánské strany. Při volbách se tak kandidáti snaží zaměřit na tyto státy, aby měli větší šanci na vítězství. Příkladem takového státu může být Florida, Ohio, Pensylvánie nebo Wisconsin.

⁴ Jedná se o dolní komoru amerického parlamentu.

⁵ Kapitol je neoklasicistní budova ve městě Washington D.C., která slouží pro schůze Kongresu. Kongres je tvořen dolní komorou, tedy Sněmovnou reprezentantů a horní komorou, tedy Senátem.

autorem, který tuto skutečnost dokazuje je Kellner (2016), kde autor upozorňuje, že použití Trumpova autoritářského populismu vytvořilo masové hnutí nad rámec jeho prezidentství a ohrožuje tradice americké demokracie i ekonomické bezpečnosti a světový mír. Touto problematikou se také zabývá Schneiker (2020), která dokazuje, že aktérem populismu nemusí být pouze politická strana, ale může to být například i vůdce, v případě její práce – Donald Trump.

Odborných článků na téma populismus Donalda Trumpa je mnoho, a přesto na jeho populismus nahlíží každý jinak. Každý je měřen jinou metodou a každý přináší jiné výsledky. Než se ale soustředit na to, čím se jednotlivé práce liší, je vhodnější zaměřit se na to, v čem spolu souhlasí. Mnoho autorů pokládá projevy Donalda Trumpa za nepřipravené, nepromyšlené a postrádající soudržnost (De la Torre, 2018; Weyland, 2001), stejně tak smýšlí o jeho politice. Jeho chování je dokonce některými autory označováno jako nevyzpytatelné (Schneiker, 2020). Proto jeho projevy, a tedy populismus v nich, nejsou soudržné a vždy reaguje na jiný podnět, často si tak může ve svých projevech protiřečit (Weyland, 2001). Mnohokrát se tedy našel rozpor mezi tím, co říká a tím co dělá. Jeho reakce na politické dění jsou často spontánní (Lacatus, 2021).

Ale než se bude pokračovat dál ve výzkumu populismu v projevech Donalda Trumpa, je zapotřebí seznámit se s teorií samotného populismu.

2 Teorie populismu

Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce a jak napovídá samotný název, tato část se zabývá teorií populismu, tedy jak lze pojem definovat, kdo jsou jeho aktéři a také jsou zde představeny jednotlivé pohledy na populismus.

Mnoho prací o populismu začíná tzv. „klišé začátků textů o populismu“ (Panizza, 2005) a to z jednoho důvodu, tedy že populismus je rozsáhlý, těžko definovatelný pojem a přístupů k jeho zkoumání je opravdu mnoho. Jednotlivé formy populismu se mezi sebou někdy natolik liší, že lze jen těžko najít jejich společný znak (Canovan, 1981). Pojem populismus politici často používají s negativním nádechem (Kubát, Mejstřík & Kocian, 2016).

Populismu se daří v časech krize. Populismus je jako chameleón, tedy přizpůsobuje se času, místu a především situaci, která na území panuje (Taggart, 2000).

2.1 Definice populismu

Jelikož existuje opravdu mnoho přístupů, jak populismus zkoumat, je logické, že se nabízí velká škála jednotlivých definicí tohoto pojmu. Celý pojem populismus je odvozen od latinského slova *populus* neboli lid. Pojem se tak váže především na dva aktéry, na již zmiňovaný „lid“ a „elity“. Alespoň tito dva aktéři tvoří základ většiny definicí. Lid je považován za „čistý“ a elita je považována za „zkorumpovanou“ (Pauwell, 2011).

Lid je chápán jako suverén a zdroj veškeré moci. Jedná se o skupinu, která tvoří většinu. Tato skupina je ale jednolitá, má ty nejlepší a nejvznešenější vlastnosti. Lid je nositelem kolektivních hodnot a vědomí. Pro lid je typické, že má stejné zájmy a vyjadřuje jednotnou vůli. Tato vůle je všemu nadřazená (Kubát, Mejstřík & Kocián, 2016). V rámci populismu můžeme rozlišovat tři koncepce „lidu“. Může se jednat o koncepci kulturní, ekonomickou, nebo politickou. V kulturní koncepci je „lid“ chápán především jako národ, a může tak být spojován s pravicovým populismem. Ekonomická koncepce definuje „lid“ jako třídu, tato skutečnost je zásadní pro levicový populismus. Poslední, politická koncepce chápe „lid“ jako suverenitu. Tato koncepce se může pojit s pravicovým i levicovým populismem (Mény & Sural, 2000 in Kriesi, 2014; Němcová, 2020).

Elity, i přestože jsou taktéž hromadným orgánem s kolektivním vědomím a hodnotami, jsou na rozdíl od lidu menšinové. Rétorikou populistů jsou lidu přisuzovány ty nejlepší vlastnosti, zatímco elity jsou tím zkaženým a zkorumpovaným aktérem. Elity se snaží lid zničit nebo alespoň žít na jeho úkor. Elitu tvoří kdokoli, kdo má to, co lid nemá, počínaje mocí, přes majetek a vzdělání, konče talentem a podobně (Nalewajko, 2013).

Některé definice uznávají i existenci „vůdce“, jinak také „předáka“. Tento vůdce má ale tu nejtěžší roli. V souvislosti s postavou vůdce je probírán paradox populismu. Tedy vůdce má být charismatický a zastávat pozici elity, například mít vliv na politické dění, ale na druhou stranu musí být stále vnímán jako součást lidu. Aby tedy mohl hájit zájmy svého lidu, aby mohl naplnit obecnou vůli lidu, musí vstoupit do politiky (Albertazzi & McDonnell, 2008). Vůdce nemusí být pouze hlava státu, může to být například premiér, předseda strany nebo jiný politický aktér, který má významný politický vliv.

Jednu z nejznámějších a obecně přijímaných definic populismu nabízí Cas Mudde, který se soustřeďuje především na evropské pravicové populistické strany. Mudde rozděluje společnost na „čistý“ lid a „zkorumpovanou“ elitu. Také tvrdí, že politika by měla být obrazem obecné vůle lidu neboli volonté générale. Populismus chápe jako tenkou ideologii (Mudde, 2004; Stanley, 2008; Wiles, 1969). Tato konceptualizace vychází z toho, že lze tenkou ideologii kombinovat s jinou tenkou nebo úplnou ideologií, například komunismus, socialismus, ekologismus apod. Často se tak vyskytuje pravicový populismus, především v Evropě (Elchardus & Spruyt, 2016), nebo levicový, ten nalezneme například v Latinské Americe (Hawkins, 2009).

Zajímavou koncepci přináší Paul Taggart (2004), který představuje tzv. „heartland“. „Heartland“ je konstrukce ideálního světa, která je konstruována retrospektivně. Jedná se tedy o vize z minulosti promítané do přítomnosti. Populisté mají tendenci se s touto koncepcí ztotožňovat. Z tohoto území představitosti populisté konstruují „lid“ jako předmět své politiky. „Lid“ tvoří obyvatelstvo tohoto idealizovaného pojetí. Této koncepci poté populisté slouží.

Další významnou definici nabízí Jansen (2011), který na populismus nahlíží jako na způsob mobilizace. Chápe tedy populismus jako politický projekt, který má za účel pomocí politické aktivity podporovat, měnit nebo svrhnout politické autority a politicky zmobilizovat lid.

Další definici populismu uvádí autoři Jagers a Walgrave. Autoři definují populismus jako komunikační styl, který se nesoustředí ani tak na jednotlivé proslovy politických aktérů, ale na přístup politických aktérů k lidu. V tomto případě političtí aktéři často mluví o lidu, používají výrazy jako lid, občan, volič apod. Elity nepřestávají tvrdit, že se o lid zajímají, že jim záleží na jejich obavách, a že chtějí hájit zájmy lidu. Elity také velmi zdůrazňují jejich začlenění do společnosti, tedy že nejsou veřejnosti (lidu) odcizeny a vědí, co lidé opravdu chtějí a potřebují. Jejich heslo zní: „Poslouchám vás, protože o vás mluvím“. Tento způsob populismu se vyskytuje velmi často jako oslovení voličů (Jagers & Walgrave, 2007). Tato definice je velmi důležitá, protože na ni tato práce navazuje.

Předchozí definice je základem této práce, ale pro upřesnění této definice je zapotřebí ještě doplnit další fakta, aby byla definice co nepřesnější a co nejvíce tak vystihovala záměr celé práce. Tato práce tedy pracuje s definicí populismu, kde je populismus brán jako druh politické rétoriky. Základem populismu je vztah mezi „lidem“ a „elitami“. Lid má populistickou rétorikou přisuzován ty nejlepší vlastnosti a je považován za „čistý“ nebo „ctnostný“, zatímco elity jsou populisty považovány za „parazitické“, „zkorumpované“ a „zkažené“. Rozdělení na „lid“ a „elity“ je pouze rétorické označení, které populisté užívají. Lid je definován velmi široce jako kdokoliv, kdo není elitou. Populisté tvrdí, že mluví za tichou většinu slušných lidí. Zajímavé je, že téměř všichni demokratičtí politici se snaží spojit s „lidem“, což je částečně důvod, proč je pojem populismus tak široce používán (Kazin, 1995; Taggart, 2000; Canovan, 1999; Oliver & Rahn, 2016). Pro populisty je velmi důležité antielitářství a kolektivismus. Celým jejich účelem je zpochybnit dominantní řád a dát hlas kolektivní vůli, nebo cílům, které jsou naplněny pocitem naléhavosti prohlášením, že krize existuje (Moffitt, 2015; Pappas, 2012; Rooduijn, 2014; Oliver & Rahn 2016). Za tímto účelem populisté často používají osobitý styl, který je jednoduchý, přímý, emotivní a často netaktní, neslušný (Canovan, 1999; Albertazzi & McDonnell, 2008;

Moffitt & Tormey, 2014; Oliver & Rahn, 2016). Tento politický styl signalizuje lidem, že populisté budou usilovat o ochranu zájmu lidu, i kdyby to znamenalo ohýbání nebo porušování pravidel. Populismus má původ v politickém zdroji, konkrétně když stávající politické strany nereagují na touhy velkých částí voličů. Tyto podmínky se nazývají „mezera v reprezentaci“ (Oliver & Rahn, 2016).

2.2 Proměna rétoriky populistů u moci

Pro populisty je často těžké se dlouhodobě udržet u moci. Je to způsobeno tím, že se ke svým funkcím často dostanou tak, že kritizují stávající vládu nebo elity. Ve chvíli, kdy tak zvítězí a dostanou svou funkci, stávají se sami tou elitou, kterou kritizovali (Danics & Tejchmanová, 2017). Vzniká tedy paradox populismu, tedy že tito proti-institucionální aktéři se musí stát součástí elity a chovat se jako elita, aby mohli hájit zájmy lidu, ale nesmí ztratit svou vazbu na lid (Kysela a kol., 2019). Proto pokud chtějí obhájit svůj post, musí změnit svou volební strategii.

Poté co se populisté dostanou k moci, budou se snažit obhájit svůj post v nacházejících volbách, proto se budou snažit, aby jim bylo připsáno co nejvíce zásluh, ať už se jedná o zlepšení ekonomiky, nebo zlepšování vztahů s koaličními partnery. Je také zapotřebí, aby populisté dokázali, že jsou pro tuto pozici kompetentní a stejně tak členové jejich týmu. Jelikož se často stává, že populisté, kteří získají moc, nemají žádné politické zkušenosti, může pro ně být velmi obtížné tuto skutečnost dokázat, na rozdíl od jejich opozice (Luther, 2011).

Na základě těchto informací by se dalo předpokládat, že Donald Trump začne více mluvit o ekonomice v kontextu jejího „nastartování“ poté, co Trump nastoupil do úřadu, ale také po rozvolňování opatření, která byla zavedena kvůli onemocnění Covid-19. Také by se dalo očekávat, že se Donald Trump bude soustředit na snížení daní, které proběhlo v roce 2017. Jelikož je Donald Trump, jak se sám nazývá self-made podnikatel, je pro něj výhodné zmiňovat především ekonomiku. Je tedy očekáváno zvýšení ekonomického populismu.

2.3 Měření populismu

Doposud není žádná všeobecně přijímaná metoda, jak populismus měřit, je tak tedy na každém autorovi, jakou metodu uzná za vhodnou. Hlavní jsou dvě metody měření, klasická analýza obsahu, kde výzkumníci systematicky analyzují texty pomocí slovníku, a poté počítačová analýza obsahu, ve které a priori navržený slovník slouží jako měřítko stupně populismu. Ačkoliv si jsou obě metody podobné, zásadní rozdíl je v tom, že klasická metoda bere ohled na kontext daného slova, které je v rámci slovníku měřeno, zatímco počítačová analýza slovo započítá i přestože se nevztahuje ke konkrétní situaci. Příkladem může být využívání slovního obratu „my versus oni“, kdy klasická analýza bere v potaz, kdo jsou lidé označení slovem „my“, může se jednat o lid, občany, členy strany apod., zatímco u počítačové analýzy se na význam slova „my“ nebere ohled. Ovšem nejnovější programy využívající umělou inteligenci a neuronové sítě, už jsou schopné při počítačové analýze identifikovat kontext. Stále se ale jedná o počítačový program a lidské kódování je přesnější, i když je časově a finančně náročnější. Studie ukazuje, že oba přístupy lze použít k měření populismu napříč případy a v čase, což je velkou výhodou těchto přístupů (Rooduijn & Pauwels, 2011). I přesto by se dalo argumentovat tím, že slova, která byla zařazena do slovníku, ještě nemusí značit populismus, pokud je řečník pronese a mohou tak vznikat zkreslené výsledky, které nevypovídají o míře populismu, proto je tato práce s ohledem na její rozsah zaměřená i na kontext, v jakém byla slova použita. Jedná se tedy o klasickou analýzu obsahu. Díky takové metodě je tak možné reliabilně zhodnotit míru populismu u politika a srovnat ji s jinými obdobími co nejpřesněji.

Jak již bylo zmíněno výše, tato práce byla inspirovaná textem *Rise of the Trumpenvolk: Populism in the 2016 election* od autorů Oliver a Rahn z roku 2016. Cílem tohoto článku bylo mimo jiné porovnat všechny kandidáty mezi sebou, co se týká četnosti populistických výroků v projevech.

Stejně tak jako v jejich práci, jsou i zde definovány tři hlavní slovníky, a to slovník pro politický populismus, ekonomický populismus a slovník obviňování. Slovníky nejsou shodné jako v práci od autorů Oliver a Rahn, protože obsahují jiná slova. Jako politický populismus je v této práci považováno vyjadřování k politické situaci, do takového slovníku mohou

patřit slova jako vláda, politik, kampaň, systém, volby apod. Naopak ekonomický populismus je vyjadřován pomocí témat, která se dotýkají ekonomiky, financí a firem. Do takového slovníku se řadí slova jako Wall Street, korporace, nerovnost, peníze, dollar a jiné. Dále je tu slovník obviňování, kde se zkoumá, jak aktér, v tomto případě Donald Trump, reaguje na nynější vládu a jiné politiky. V tomto případě se hodnotí pouze negativní vyjadřování, k čemuž slouží především přídavná jména jako hloupý, neblahý, bezvýznamný, nepřijatelný apod. V rámci těchto slovníků lze ještě rozeznávat téma „my versus oni“, přičemž toto téma je pro populismus přímo typické. Pojem „my“ může zahrnovat stranu, „lid“, občany USA, tým Trumpa, nebo vládu, naopak slovo „oni“ může vyjadřovat opozici nebo jiné nepřitele, jako například imigranty podle Donalda Trumpa.

V rámci porovnání jednotlivých kandidátů autoři Oliver a Rahn zjistili, že projevy Donalda Trumpa tvořilo ze 3,43 % obviňování, 6,12 % poté tvořilo rozdělování společnosti na „my a oni“. Do politického populismu patří 0,61 % jeho projevu a do ekonomického 0,05 %. Pokud byl porovnávám s ostatními kandidáty⁶, zjistilo se, že Donald Trump že všech nejvíce využívá slova zařazená do politického slovníku a také nejvíce využívá rozdělování společnosti na „my a oni“. Pokud se jedná o slovník ekonomického populismu a obviňování, ten nejvíce využíval Bernie Sanders.

Všechna slova v jednotlivých slovnících budou dále představena v kapitole metodologie.

2.4 Covid-19 a pandemický populismus

Covid-19, nebo také koronavirus má velmi nejasný původ. V prosinci roku 2019 se v Číně začaly projevovat zápal plic, u nichž se nevěděla příčina ani způsob přenosu. První případy byly hlášeny z města Wu-chan, což je hlavní město čínské provincie Chu-pej. Ohnisko ve Wu-chanu se rychle rozrostlo a nemoc se začala rychle šířit do dalších částí Číny. Nakonec se onemocnění začalo šířit i do jiných zemí, poté dokonce na jiné kontinenty. V lednu roku 2020 Světová zdravotnická organizace (WHO) vyhlásila

⁶ Kandidáti na prezidenta USA v roce 2016, kteří byli v práci posuzováni byli: Hillary Clintonová, Donald Trump, Bernie Sanders, Ben Carson, John Casich a Marco Rubio.

globální stav nouze a v březnu roku 2020 prohlásila šíření koronaviru za pandemii (Státní zdravotní ústav, 2021).

Pandemie je ale pro tuto práci důležitá proto, že je označována jako nejvýznamnější krize veřejného zdraví, má dalekosáhlé sociální i ekonomické dopady, jejichž plný rozsah doposud není znám. V politice je při pandemii důležitá souhra mnoha aktérů jako například vlády, nevládních organizací, mezinárodních organizací, nebo dokonce filantropických fondů (Harper & Parker, 2014). Populisté umí pandemii vhodně využít. Rozeznávají se tři základní typy pandemického neboli pandemického populismu, první typ se vyznačuje tím, že se aktér snaží o zlehčování onemocnění (Lasco & Curato, 2019), například větou „je to jen chřipka“. Druhý typ je naopak typický tím, že aktéři dramaturgizují krizi (Brubaker, 2017) a snaží se tak zveličovat hrozby, před kterými chtějí lid uchránit. Dalším typem pandemického populismu se značí tím, že populisté vyvolávají tvrzení o znalostech pandemie, přitom mnohdy znalosti, které lidu předávají nejsou pravdivé nebo nejsou zcela fakticky doložené, například že vir pochází z laboratoře v Číně (Lasco, 2020).

Tato práce očekává, že se Donald Trump dopustí tohoto zdravotního populismu, proto budou v jeho projevech zkoumány právě i tyto znaky, jako zlehčování onemocnění, dramaturgizace krize, nebo šíření nepodložených informací. U Donalda Trumpa se očekává vysoká míra zlehčování onemocnění, na základě předchozí zkušenosti s jeho projevy na toto téma. Donald Trump je právě často spojován s tím, že onemocnění třeba nebere vážně, nebo záměrně minimalizoval koronavirus, aby nevyvolával paniku, dle jeho slov. Dokonce koronavirus nazval chřipkou (ČT24, 2020; Gittleson & Thomas, 2020, The Reuters Staff, 2020).

3 Metodologie

Cílem této kapitoly je objasnit, jak bude vypadat empirická část. Jelikož cílem této práce je zodpovědět otázku, jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2020 oproti roku 2016, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA a jaký typ pandemického populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel pandemický populismus v průběhu jeho prezidentské kampaně v roce 2020, bude tato kapitola rozdělena na dvě části.

Nejprve zde budou zpracovány data z roku 2016. V roce 2016 proběhly celkem tři prezidentské debaty. V těchto debatách se proti Donaldovi Trumpovi postavila Hillary Clintonová, kandidátka za demokratickou stranu. Poté následuje analýza dat z prezidentských debat z roku 2020, kde se proti Donaldovi Trumpovi postavil Joe Biden, kandidát za demokratickou stranu. Jak již bylo zmíněno výše, tak tento rok je ojedinělý tím, že se konaly pouze dvě prezidentské debaty, ne tři, jak bývá v USA zvykem. Důvodem pro zrušení jedné debaty byl zdravotní stav Donalda Trumpa, který byl pozitivně testován na Covid-19. Trumpovi byla nabídnuta debata přes online prostředí, ale tuto možnost Trump odmítl (Merica & Bohn, 2020b). K dosažení cíle této práce budou porovnávány data mezi sebou z roku 2016 a 2020.

Dále byly vybrány tři projevy na téma Covid-19. První projev o onemocnění Covid-19 je ze dne 17. března, což je jeden z prvních dohledatelných projevů Donalda Trumpa o tomto onemocnění. Další projev je ze dne 7. července, protože se diskutovalo o otevření škol, i přesto, že USA čelila stále narůstající pandemii, nejen kvůli protestům v rámci Black Lives Matter, kde se nedodržovaly bezpečnostní a hygienická opatření. Poslední vybraný projev je ze dne 13. listopadu, protože se Donald Trump vyjadřuje k vakcinaci a operaci „warp speed“⁷, navíc v tomto období přišla další vlna počtu nakažených. Jelikož je téma onemocnění Covid-19 nové, myšleno mladé, protože se objevilo až v roce 2019, nemůže být logicky toto téma

⁷ Spojení warp speed slouží pro označení fiktivního cestování nadsvětelnou rychlostí. Toto označení pochází ze seriálu Star Trek. Symbolicky tak nese název operace pro očkování v USA.

porovnáváno s rokem 2016. Proto projevy týkající se koronaviru budou členěny jinak než prezidentské debaty.

Zatímco u prezidentských debat budou porovnávány projevy z roku 2016 s těmi z roku 2020, projevy ohledně onemocnění Covid-19 budou porovnávány mezi sebou, proto byly vybrány projevy se značným časovým odstupem, aby bylo vidět, jak se pandemický populismus vyvíjel v projevech Trumpa. V rámci pandemického populismu budou porovnávány tři typy, které byly popsány výše. Přestože nelze porovnat situaci s rokem 2016, byly projevy vybrány cíleně i proto, že tyto projevy si vedl Donald Trump sám, zatímco u prezidentských debat byl přidělený moderátor, který celou diskusi vedl, přičemž Donald Trump ještě musel reagovat na svého protikandidáta. Dalším rozdílem mezi projevy ohledně onemocnění Covid-19 a prezidentskými debatami je takový, že projev ohledně koronaviru si mohl Donald Trump a jeho tým připravit předem, ovšem toto u prezidentských debat možné nebylo. U prezidentských debat věděli pouze témata, na které se bude moderátor ptát, ale už neznali otázky, které bude pokládat, ty znal pouze moderátor.

Aby bylo možné populismus zkoumat pomocí kvantitativní metody, je zapotřebí nejdříve určit slovníky, pomocí kterých se budou slova počítat. Jelikož se jedná o klasickou analýzu obsahu, jsou tato slova započítána pouze, pokud jsou vyjádřena v kontextu, který se s populismem pojí, což zajistí vysokou reliabilitu. Je také vhodné přiblížit, co je vlastně onen populistický kontext, proto budou uvedeny jednotlivé příklady kontextů, kdy pak je možno slovo započítat, jsou uvedeny u každého slovníku zvlášť. Populismus se textem prolíná, a tak je možné očekávat, že bude v tomto kontextu mluvit populističtější.

Politický populismus byl tedy měřen pomocí slov: vláda, guvernér, politik/politický/politika, systém, kampaň, speciální zájmy, IRS, volby, Sněmovna reprezentantů, Senát, Kapitol, Washington D.C., opozice, demokraté, republikáni, legislativa, elity, válka, armáda, a USA/Američané. Slovo je započítáno pouze ve chvíli, kdy se vztahuje k populistickému vyjádření, tedy nejsou započítána všechna slova pouze pro svůj výskyt. Využití jednotlivých slov se může lišit. Příkladem takového využití může být slovo „politik“. Slovo „politik“ bylo započítáno ve chvíli, kdy tím Donald

Trump označoval špatné chování, či postupy politiků, kteří se snažili znevýhodnit lid. Příkladem takového kontextu může být, když se Donald Trump a Hillary Clintonová baví o ekonomické situaci a Donald Trump pronesl: „*Bylo to špatné po dlouhou dobu, mnoho let, ale politici s tím do teď nic neudělali*“ (Trump, 2016a). V tomto případě je slovo vyhodnoceno, že je proneseno ve správném kontextu a je tak zapsáno. Ohled se nebere pouze na slovo samotné, nebo dokonce na samotnou větu, ale v této analýze záleží zkrátka na tom, v jaké situaci bylo slovo vyřčeno, co tomu následovalo. Samozřejmě, že slovní spojení „**politici** s tím nic neudělali“ (Trump, 2016a), může být pouhou kritikou opozice, ale Donald Trump předtím upozorňuje na to, že vláda v podstatě „vykořisťovala“ lidi, kteří chtěli podnikat.

Ekonomický populismus je definován slovy: milionáři/bohatí/majetní, milion, banky, CEO, Wall Street, nerovnost, daně, korporace, peníze, bitcoin, dolar, ekonomika, elity, půjčka a dluh. Jak je možné si povšimnou, slovo „elity“ bylo obsaženo v obou slovnících. Opět i slova z tohoto slovníku budou započítána pouze ve chvíli, kdy budou pronesena ve správném kontextu. Příkladem vhodného kontextu u tohoto slovníku může být například věta, kterou Donald Trump pronesl, když se bavil s Hillary Clintonovou v druhé prezidentské debatě o daních: „A řeknu vám, Hillary Clintonová zvyšuje vaše **daně**, lidi. Můžete se na mě podívat. Zvyšuje vaše **daně** opravdu vysoko, a to, co udělá, bude pro naši zemi katastrofou. Ale ona zvyšuje vaše **daně** a já vám snižuji **daně**. To je samo o sobě velký rozdíl. Bude se nám znovu dařit“ (Trump, 2016b). V tomto případě je zde vidět mnoho populistických znaků, například odkazování se na „lid“ nebo označování USA jako „naše země“.

Poslední slovník je slovník obviňování. V tomto slovníku jsou především adjektiva. Jsou hodnocena tato slova: špatný, zlý, nepřijatelný, neblahý, hloupý, nevhodný, nedbalý, migranti, lež a problém. Pro představení kontextu, ve kterém mohou být taková slova použita, se může jako příklad uvést slovo „špatný“, kde Donald Trump pronesl: „*Jedním z mých prvních činů bude získat všechny drogové pány, všechny ty **špatné**. V této zemi máme několik **špatných, špatných lidí**, kteří musí zmizet. Dostaneme je pryč. Zajistíme hranici. A až bude hranice zabezpečena později, uděláme*

rozhodnutí ohledně zbytku. Ale máme tady nějaké špatné „hombres“⁸ a dostaneme je ven“ (Trump, 2016c). Zde je vidět mnoho populistických prvků a je tedy zde viděn i vhodný populistický kontext. Donald Trump zde například odkazuje na jeho stranu, republikány, slovem „my“, kteří bojují proti „špatným migrantům“.

Dalším důležitým tématem je rozdělování společnosti na „my a oni“, kdy jsou započítána tato zájmena, pokud označením „my“ je myšleno americký lid, členy republikánské strany, prostý lid nebo tým Donalda Trumpa. Slovo „oni“ je započítáno, pokud se vztahuje k elitám, opozici nebo imigrantům.

Jelikož i v rámci prezidentských debat se mluví o onemocnění Covid-19, bude mít v tomto případě pandemický populismus svůj speciální slovník, který se liší od slovníku, který bude využíván v části určené přímo projevům týkající se onemocnění. V tomto slovníku jsou slova: onemocnění, Covid-19, koronavirus, krize, rouška, mrtví, nemocnice, očkování, hrozba a uzavření. Tento slovník ovšem nebude použit pro prezidentské debaty v roce 2016, protože tam se ještě téma onemocnění Covid-19 nevyskytovalo.

Jako první budou rozebrány prezidentské debaty. Každá prezidentská debata má svou podkapitolu, ve které jsou projevy jednotlivě posuzovány. V rámci jednotlivých slovníků budou ukázána slova, která se nejčastěji vyskytovala, aby bylo možné i tyto výsledky porovnat, protože bude zajímavé a důležité sledovat, na jaký objekt, nebo na jakého aktéra zrovna Donald Trump cílil a o jakém tématu nejvíce hovořil, aby tak mohl být posouzen vývoj jeho rétoriky. Na konci kapitoly o jednotlivých debatách následuje shrnutí. V tomto shrnutí nebudou pouze zobrazená procenta jednotlivých slovníků, ale především zde budou představena slova, která Donald Trump nejčastěji využívá k vyjadřování. Pomocí těchto slov se pak může sledovat, jak se jeho populismus vyvíjel. Nejde zde totiž o pouhé procentuální výsledky, ale nejdůležitější je to, jakým způsobem se rétorika Donalda Trumpa proměnila poté, co již nesl exekutivní zodpovědnost, proto je zapotřebí sledovat i jednotlivá slova. Na začátku každé debaty v roce 2016 bude vyplněna tabulka, která shrnuje četnost slov v jednotlivých slovnících.

⁸ Hombres, ze španělštiny muže.

Jelikož se druhá část práce týká projevů o onemocnění Covid-19, bude tato kapitola členěná jinak než ta předchozí. Projevy jsou tři a každý má svou vlastní podkapitolu pro lepší přehlednost. Projevy jsou řazeny chronologicky. Na začátku každého projevu bude tabulka, ve které opět bude zaznamenán počet slov. Slovníky pro politický populismus, ekonomický populismus, obviňování a téma „my a oni“ budou stejné, protože i v projevech týkajících se onemocnění Covid-19, může Trump mluvit i o ekonomice nebo politice, je tak relevantní i zde zkoumat populismus. Rozdíl nastává v případě slovníku pro pandemický populismus. Každý typ pandemického populismu bude mít svůj slovník, aby se dal porovnat vývoj jednotlivých typů v čase a mezi sebou. Bude rozeznáván slovník pro zlehčování onemocnění, kam patří slova: jenom, chřipka, lehký průběh nemoci, nic a zbytečný. Další slovník je určen k typu, který dramatizuje krizi, zde jsou zahrnuta slova: závažný, nemocnice, krize, úmrtí, mrtví a nouzový stav. Poslední slovník je určen typu, který se vyznačuje nepodloženými informacemi, do tohoto slovníku patří slova: laboratoř, neplodnost, autismus, strach, 5G toxický, zbraň, vyrobit, čip a alkohol. Tento slovník je vytvořen autorkou na základě dezinformací, které se o onemocnění Covid-19 šíří. Stejně jako u předchozích slovníků, aby bylo slovo započteno, musí být uvedeno ve správném kontextu. Příkladem takového kontextu může být tento výrok Donalda Trumpa: *„Ne, lidé chtějí, aby jejich školy byly otevřené. Nechtějí být **zavřeni**. Nechtějí, aby se jejich stát **zavřel**. Chtějí své restaurace. Dívám se na New York. Je tak smutné, co se děje v New Yorku. Je to skoro jako město duchů a nejsem si jistý, jestli se někdy dokáže vzpamatovat, co oni udělali v New Yorku. Lidé chtějí, aby jejich místa byla otevřená. Chtějí se vrátit zpět do svých životů“* (Trump, 2020a). V tomto případě je toto vyjadřování považováno za populistické, protože zájmemem „oni“ označuje demokratickou stranu, také mluví za „lid“ a snaží se hájit jejich zájmy.

4 Analýza projevů Donalda Trumpa

Tato kapitola má dvě hlavní podkapitoly, prezidentské debaty a projevy k onemocnění Covid-19. Každý projev má svou podkapitolu, kde je nejprve stručně představen. Poté bude představena tabulka, která ukáže, v jaké míře se vyskytoval populismus v projevech Donalda Trumpa.

4.1 Prezidentské debaty 2016

V roce 2016 se v prezidentských debatách mezi sebou utkali Donald Trump a Hillary Clintonová.

4.1.1 První prezidentská debata v roce 2016

První prezidentská debata se konala 26. září v roce 2016 ve městě Hempstead ve státě New York. Debatu moderoval Lester Holt ze stanice NBC. Debata je rozdělena na šest témat, přičemž na začátku každé sekce budou mít oba kandidáti své dvě minuty na zodpovězení otázek, které si moderátor připravil a nikdo jiný je nezná předem. Obě strany s tímto formátem debaty souhlasily.

Tabulka 1.1. – první prezidentská debata v roce 2016

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	45	0,53 %
Ekonomický populismus	72	0,85 %
Obviňování	25	0,3 %
Rozlišování „my a oni“	273	3,23 %
Celkový počet slov	8 444	100 %

Zdroj: *Donald Trump, 2016a*

Jak je možné vidět v tabulce, nejvíce procent zabírá rozdělování společnosti na „my a oni“, přičemž ve valné většině případů je slovem „my“ označována republikánská strana, nebo tým Donalda Trumpa. Aktéři, ať už

republikáni, nebo Donald Trump, pod označením slovem „my“, byli prezentováni jako někdo, kdo se zastává „lidu“, amerického „lidu“, a chce pro něj to nejlepší, ať už je to bezpečnost, nižší daně, nebo vyhoštění imigrantů. Slovo „oni“ má označovat opozici, tedy demokratickou stranu, kterou pomocí tohoto označení značně kritizoval. V této části také často slovem „oni“ označoval imigranty, o kterých mluvil v souvislosti s kriminalitou. Častěji využíval označení „my“ než „oni“.⁹ V této tabulce i v těch nadcházejících je pod pojmem „rozlišování my a oni“ počítáno jak označení „my“, tak označení „oni“ v jednom.

Další velmi důležitou část tvoří ekonomický populismus. V tomto případě Donald Trump nejčastěji využívá slovo „daně“, poté slovo „peníze“ a slova jako „milionář, milion, bohatý a majetný“. Pro Trumpa je velmi výhodné v tuto chvíli cílit nejvíce na ekonomický populismus, protože tím může nejen kritizovat elity, které jsou momentálně u moci, ale především proto, že je považován za velmi schopného podnikatele, který ví, jak s financemi nakládat. Slovo „daně“ Donald Trump nejčastěji využíval k tomu, aby ukázal, jak jsou daně nyní nastavené špatně „jimi“, tedy demokraty, jak tím znevýhodňují „lid“, především podnikatelé a slibuje, že bude daně ve velkém množství redukovat. V podobném kontextu se objevuje i slovo „peníze“, kde třeba zdůrazňuje, že kvůli penězům američtí podnikatelé musejí opouštět tuto zemi, protože je demokraté jejich nastavením daní v podstatě vyhání.

Co se týká politického populismu, nejvíce jsou využívána slova „politik, politický nebo politika“. Tato slova mu tak dovolují reagovat na tehdejší vládu a prezidenta. Navíc tím sebe od politiků více odděluje, což je jeden z velmi důležitých znaků populismu. Dále se v rámci politického populismu Donald Trump často odkazuje na „systém“. Celkem nečekané bylo ovšem třetí nejpoužívanější slovo, a to „válka“. Nejčastěji Trump odkazoval na válku v Iráku. Dokonce exprezidenta Obamu a protikandidátku Clintonovou obvinil z vytvoření ISIS.¹⁰

⁹ Ve výzkumu provedeném autory Oliver a Rahn (2016) Donald Trump označování my a oni použil v 6,12 % svých projevů. Jejich výsledek je větší, protože neberou ohled na kontext slova, proto jich tam spadá více. Také nezkoumali přesně stejné debaty.

¹⁰ Radikální islámská teroristická organizace původem z Iráku.

Ve slovníku obviňování se nejvíce vyskytovalo slovo „špatný“, které následovalo slovo „problém“. V rámci slova „problém“, Trump nejčastěji obviňoval jeho protikandidátku Hillary Clintonovou, nebo státy jako Čína. Například Donald Trump obviňoval Čínu z toho, že neukončí problém mezi USA a Severní Koreou, Čína má tento problém, pro USA vyřešit, dle Trumpa.

4.1.2 Druhá prezidentská debata v roce 2016

Druhá prezidentská debata se odehrávala 9. října v roce 2016 ve městě St. Louis ve státě Missouri (Trump, 2016b). Debatu moderují Martha Raddatz z ABC a Anderson Cooper ze CNN. Tato debata není formátovaná jako ta předchozí, tato debata se soustředí především na komunikaci s publikem, proto otázky pokládají především diváci. Kandidáti pak mají každý své dvě minuty na zodpovězení. V tomto případě nikdo nemohl předpokládat, jaké otázky z publika zazní a nemohl být tak projev řádně připraven předem, je zde tedy možnost většího výskytu populismu v projevech, nebo si zde může Donald Trump například protiřečit.

Tabulka 1.2. – druhá prezidentská debata v roce 2016

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	46	0,68 %
Ekonomický populismus	58	0,86 %
Obviňování	40	0,59 %
Rozlišování „my a oni“	230	3,41 %
Celkový počet slov	6 746	100 %

Zdroj: Donald Trump, 2016b

Zřejmé z tabulky je, že nejvíce Donald Trump využíval označování „my a oni“. Označení „my“ se opět vztahuje na republikány, nebo Trumpův tým, zatímco slovo „oni“ je opět vztaženo na demokraty a opozici. Častěji

využíval označení „my“ než „oni“. Velmi často také používal označení „oni“ pro migranty, nebo pro jiné státy. U migrantů zdůrazňoval, že „oni“ jsou v mnoha případech kriminálními živly, které „my“ v této zemi nechceme. Pokud se jedná o označení států slovem „oni“, příkladem je Rusko, kde Donald Trump upozorňuje na problematiku jaderných zbraní a zdůrazňuje, že toto „naše vláda“ neměla dopustit. V porovnání s předchozí debatou je označení „my“ i „oni“ využíváno ve velmi podobných situacích, ovšem nyní Donald Trump častěji probíral okolní státy.

Jako druhý nejpoužívanější slovník se jeví slovník ekonomického populismu, kde byly nejčastěji využívána slova „milion, milionář, nebo bohatí.“ Velmi významný počet slov zastává i slovo „daně“ a „peníze“. Obě tato slova vyslovoval v souvislosti se svou kampaní, kdy se snaží prosadit menší daně, aby to neodrazovalo podnikatele a neprchali tak z USA. Vzhledem k tomu, že se jedná o slovník ekonomického populismu, je velmi typické, že Donald Trump využívá nejvíce tato slova, přeci peníze, daně a bohatství jsou základními pilíři ekonomiky.

V politickém populismu tentokrát Donald Trump nejvíce odkazuje na „Američany“. Dalším často využívaným slovem jsou „senátoři nebo senát“, následuje „systém“ a „vláda“. Často také zmínil slovo „kampaně“, kterým tak napadal svou protikandidátku, Hillary Clintonovou.

V rámci slovníku obviňování nejčastěji zaznívala slova „špatný“, „problém“ a „lež“. Slovem „problém“ Donald Trump nejčastěji označoval migrační krizi a situace s ní spojené. Namísto toho, aby se v tomto projevu Donald Trump snažil co nejvíce obviňovat opozici, jako to dělal v předešlém projevu, nyní se zaměřuje na migranty a státy, které jsou pro USA důležité ať už z bezpečnostního nebo finančního hlediska.

4.1.3 Třetí prezidentská debata v roce 2016

Třetí prezidentská debata se konala 19. října v roce 2016 ve městě Hempstead ve státě New York (Trump, 2016c). Debatu moderuje Chris Wallace z Fox News. V této debatě, stejně tak jako v té první, je navrženo šest témat, které kandidáti diskutují. Na začátku každého tématu mají kandidáti své dvě minuty, poté se otevírá otevřená diskuse. V tomto případě si tedy mohl Donald Trump témata připravit předem, i přestože neznal předem otázky, a jeho projev tak mohl znít uceleně.

Tabulka 1.3. – třetí prezidentská debata v roce 2016

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	21	0,32 %
Ekonomický populismus	37	0,57 %
Obviňování	34	0,52 %
Rozlišování „my a oni“	265	4,07 %
Celkový počet slov	6 512	100 %

Zdroj: Donald Trump, 2016c

V projevu Donalda Trumpa se nejvíce objevuje označení „my a oni“, kde je vícekrát použito slovo „my“. Označení aktérů slovem „my“ i „oni“ je shodné s použitím v předchozích debatách. Slovem „my“ tedy označoval svůj tým a republikánskou stranu. Slovem „oni“ opět označoval opozici, ale především v této debatě mluvil migrantech. Ovšem tentokrát o nich mluvil v jiném kontextu, nemluvil o nich nyní jako o hrozbách apod., ale zdůrazňoval, jak nespravedlivé je jejich chování k těm, kteří se řídí pravidly a plní podmínky k tomu, aby mohli dostat americké občanství.

Ve slovníku pro ekonomický populismus Donald Trump nejvíce využívá slova „peníze“, „daně“, ale také „dolar“ a „půjčka“. Tato slova jsou jedním ze základů celého tohoto slovníku a je tak velmi předvídatelné, vzhledem i k situaci a programu Donalda Trumpa, že tato slova bude využívat nejčastěji. V tomto případě je využití kontextu stejné, a Trump trvá na tom, že daně by měli být mnohem menší, aby mohli „lidé“ svobodně podnikat a splnit si tak „americký sen“.

Další nejpoužívanější slovník je slovník obviňování, kde jsou nejčastěji využita slova „problém“, „lež“ a „špatný“. V tomto případě jsou jako „problém“ označováni demokraté, přesněji Hillary Clintonová a Barack

Obama. Tentokrát se zaměřil především na kritiku demokratů, na rozdíl od předchozího projevu, kde se zaměřoval na migranty. Demokraté si zasloužili jeho pozornost díky nepovedené kampani Hillary Clintonové.

Jako poslední je slovník určen pro politický populismus, kde se nejčastěji objevovalo slovo „kampaně“ a „Američané“. V tuto dobu Donald Trump hodně odkazoval na „kampaně“, protože se v tu chvíli v médiích často objevovala zpráva o tom, jak Hillary Clintonová posílala pracovní e-maily ze své soukromé adresy.

4.1.4 Shrnutí

Tabulka 1.4. – shrnutí prezidentských debat v roce 2016

	První prezidentská debata 2016	Druhá prezidentská debata 2016	Třetí prezidentská debata 2016
Politický populismus	0,53 %	0,68 %	0,32 %
Ekonomický populismus	0,85 %	0,86 %	0,57 %
Obviňování	0,3 %	0,59 %	0,52 %
Rozlišování „my a oni“	3,23 %	3,41 %	4,07 %

Zdroj: Donald Trump, 2016a, 2016b, 2016c

Tabulka 1.5. – nejčastěji používaná slova v debatách v roce 2016

	První prezidentská debata 2016	Druhá prezidentská debata 2016	Třetí prezidentská debata 2016
Politický populismus	politik/politický, kampaň, válka, vláda, demokraté	USA/američané, senát, kampaň, vláda, politik, republikáni	USA/američané, vláda, politik, kampaň, volby
Ekonomický populismus	peníze, daně, milionáři/bohatí, dluh, dolar	daně, peníze, dluh, půjčka, korporace, milionáři/bohatí	peníze, daně, bohatí, dolar, ekonomika, půjčka
Obviňování	špatný, hloupý, problém, migranti	špatný, problém, lež, hloupý	špatný, hloupý, migranti, problém

Zdroj: Donald Trump, 2016a, 2016b, 2016c

V tomto případě si jsou jednotlivé typy populismu svou četností velmi podobné, dokonce i slova, která se nejčastěji opakují jsou většinou shodné ve všech třech debatách. Nejvíce se pak proměňují slova ve třetí debatě, kdy se objevil skandál Hillary Clintonové ohledně jejího e-mailu, kvůli tomu pak začal Donald Trump více využívat slova „kampaň“ a začal také více odkazovat na demokraty slovem „oni“. V tomto případě Donald Trump využívá situace a díky tomuto případu, který nastal s kampaní Hillary Clintonovou, může Trump znovu označovat demokraty jako „oni ti špatní“. I přestože Donald Trump neustále využívá stejná slova, mění se jejich význam, respektive kontext, v jakém jsou pronesena. Zřejmým příkladem může být slovo „oni“, kdy se mění jeho význam, někdy tak Trump označuje svou opozici a někdy migranty.

4.2 Prezidentské debaty 2020

Jak již bylo několikrát avizováno v této práci, při volbách prezidenta v USA je zvykem, že se konají tři prezidentské debaty. Tento rok byl ale výjimečný v tom, že se konaly pouze dvě debaty, kvůli zdravotnímu stavu

Donalda Trumpa. V tomto roce se v debatách utkal Donald Trump s Joem Bidenem.

4.2.1 První prezidentská debata v roce 2020

První prezidentskou debatu moderuje Chris Wallace z Fox News. Komise prezidentských debat navrhla formát, šest zhruba 15minutových segmentů s dvouminutovými odpověďmi od každého kandidáta na první otázku, poté následuje otevřená diskuse pro zbytek každého segmentu. Oba kandidáti s touto podobou souhlasili. Tato debata se konala 29. září 2020 ve městě Cleveland ve státě Ohio. Jelikož se jednalo o stejný koncept, jako měla předchozí debata, tak se na ni mohl Donald Trump také připravit, respektive mohl si připravit obecné informace o tématech, které věděl, že se budou probírat, ale ne odpověď na konkrétní otázky, protože ty nikdo, kromě moderátora, neznal. Pokud si témata mohl připravit, snížil tím riziko, že si bude v projevu protiřečit.

Tabulka 2.1. – první prezidentská debata v roce 2020

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	52	0,73 %
Ekonomický populismus	56	0,79 %
Obviňování	22	0,31 %
Rozlišování „my a oni“	253	3,55 %
Zdravotnický populismus	39	0,55 %
Celkový počet slov	7 117	100 %

Zdroj: Trump, 2020a

Jak je možné z tabulky vyčíst, nejvíce je opět používáno spojení „my versus oni“, kde slovo „my“ bylo využíváno k označení republikánů a slovo

„oni“ označovalo opozici. V tomto případě mluví o všem, co chce opozici vytknout, ať už se to týká ekonomiky, bezpečnostních hrozeb nebo toho, že nebyli schopni uznat prohru v roce 2016.

Druhý nejvíce používaný slovník, byl slovník patřící ekonomickému populismu. V tomto případě byla nejčastěji využívána slova „ekonomika“, „bohatí a milion“, „dolar“ a „daně“. Vlastně nejčastěji tato slova používal, když ho jeho protikandidát ústně napadal za to, že Donald Trump neplatí daně, nebo se snaží využít systém natolik, aby daně platil co nejmenší. V tomto případě na tyto podněty Donald Trump reaguje a využívá právě tato slova ke své obraně a zdůrazňuje, že této zemi velmi pomáhá, když platí daně, na kterých zaplatil přes několik milionů dolarů ročně.

Ve slovníku určenému politickému populismu se nejčastěji objevovalo slovo „volby“, následovalo slovo „demokraté“ a „vláda“. V této debatě Donald Trump neustále oslovuje své voliče a označuje je jako „můj lid“, vyzývá je, aby šli k volbám a volili ho. Nepřímo obviňuje demokratickou stranu z ovlivňování voleb a varuje tak před „jejich“ chováním.

Slovník obviňování se dočkal pouze slov „problém“, „špatný“ a „hloupý“. V největším počtu se slovo „problém“ vyskytovalo u témat voleb, jak již bylo zmíněno výše, Donald Trump obvinil demokraty z ovlivňování voleb. S tím se tedy pojí všechna tato slova. Poté Trump ještě používá slovo problém v kontextu onemocnění Covid-19.

Pandemický populismus se projevoval nejvíce slovy „rouška“, „uzavření“ a „onemocnění“. Slovo „rouška“ Trump zmiňuje, když říká, že je s nimi smířený, navíc popisuje „my jsme udělali roušky, my jsme udělali respirátory“, kde slovem „my“ označuje vládu a americký lid. V tuto chvíli také osočuje svého protikandidáta Bidena a říká, že toto by demokraté nezvládli. Také Bidena zesměšňuje za způsob, kterým nosí roušku.

4.2.2 Druhá prezidentská debata v roce 2020

Druhou prezidentskou debatu moderuje Kristen Welkerová ze stanice NBC. Stejně jako první debata má i tato celkem šest témat, přičemž každý z kandidátů má dvě minuty na zodpovězení otázky, kterou jim Kristen Welkerová položí. Tato debata se konala 22. října 2020 v Nashvillu v Tennessee. Jelikož opět znali kandidáti okruhy předem, mohli se tak lépe nechystat, což mohlo napomoci ucelenosti jejich projevů.

Tabulka 2.2. – druhá prezidentská debata v roce 2020

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	42	0,54 %
Ekonomický populismus	84	1,08 %
Obviňování	28	0,36 %
Rozlišování „my a oni“	278	3,57 %
Zdravotnický populismus	21	0,27 %
Celkový počet slov	7 781	100 %

Zdroj: Donald Trump, 2020b

Jak je již zřetelné z této tabulky, ani tento projev nebude výjimkou a nejvíce procent využívá Donald Trump pro rozdělování společnosti na „my a oni“. Tentokrát slovem „oni“, mimo jiné, nejčastěji nazývá Čínu, a neustále opakuje větu „je to chyba Číny“, přičemž myslí vznik a vývoj onemocnění Covid-19.

Výjimku ale tvoří využití ekonomického populismu, kdy se procento tohoto slovníku poprvé v této analýze přehouplo přes číslo 1. Nejčastěji Trump využíval slova „bohatí a milionáři“, následovalo slovo „peníze“ a „dolar“. Často pak také využíval slova „Wall Street“, „daně“ a „ekonomika“. Příkladem kontextu, ve kterém byla tato slova použita, může být jeho vyjadřování o Wall Street, kde obviňuje Bidena, že si bere peníze z Wall Street, což Donald Trump tvrdí, že nedělá. Naopak tvrdí „my nepotřebuje peníze“, protože dle Trumpa porazil Hilary Clintonovou s malým zlomkem peněz, na rozdíl od ní.

V politickém populismu se Donald Trump nejčastěji odkazuje na demokraty, často také využívá slovo „politik nebo politický“, často zde i využívá slovo „válka“ a několikrát se odkázal i na americký lid. Například Donald Trump nazývá svého protikandidáta Joea Bidena klasickým

politikem, protože tvrdí, co lidi chtějí slyšet, ale u sebe Donald Trump prohlašuje, že není typický politik.

Slovník obviňování byl nejvíce naplněn slovy „špatný“ a „problém“. Využití slova „špatný“ v tomto projevu je různé, a nelze tak napsat jedno téma, které by tímto slovem popisoval, ovšem u slova „problém“ toto možné je, protože převážnou většinu tohoto slova pronesl Donald Trump ve spojitosti s onemocněním Covid-19.

Pandemický populismus se v tomto projevu objevoval především skrze slova „nemocnice“, „mrtví“, „uzavření“, „rouška“, „očkování“ a „onemocnění“. Příkladem takového užití slova „rouška“ v kontextu může být, když Donald Trump upozorňoval, že demokrat Anthony Fauci, který je lékařem – imunologem, říkal, že lidé nemají nosit masky. Reagoval tím na podnět Joea Bidena, který říkal, že by mohlo být méně obětí onemocnění Covid-19, kdyby jednal Trump pohotověji.

4.2.3 Shrnutí

Díky tabulce níže je možné přehledně porovnat výskyt jednotlivých slovníků. Nejdříve ze všeho se porovnají obě debaty z roku 2020, a teprve poté se začnou porovnávat debaty z roku 2016 a 2020, aby se tak mohlo odpovědět na hlavní výzkumnou otázku.

Tabulka 2.4. - nejčastěji používaná slova v debatách v roce 2020

	Debaty z roku 2020 - celkem	Debaty z roku 2016 - celkem
Politický populismus	politik, američané, válka, demokraté, vláda	politik, kampaň, volby, válka, američané
Ekonomický populismus	bohatí/milion, peníze, Wall Street, daně, dolar	milion/bohatí, daně, peníze, dluh, půjčka
Obviňování	špatný, problém, lež	migranti, lež, problém, špatný
Pandemický populismus	uzavření, očkování, roušky, onemocnění	-

Zdroj: Donald Trump, 2016a, 2016b, 2016c, 2020a, 2020b,

Tabulka 2.3. – shrnutí všech prezidentských debat

	První debata 2020	Debaty z roku 2020 - celkem	Debaty z roku 2016 - celkem
	Druhá debata 2020		
Politický populismus	0,73 % 0,54 %	0,63 %	0,52 %
Ekonomický populismus	0,79 % 1,08 %	0,93 %	0,77 %
Obviňování	0,31 % 0,36 %	0,34 %	0,46 %
Rozlišování „my a oni“	3,55 % 3,57 %	3,56 %	3,54 %
Pandemický populismus	0,55 % 0,27 %	0,40 %	-

Zdroj: Donald Trump, 2016a, 2016b, 2016c, 2020a, 2020b,

Nejprve ze všeho se nabízí porovnání projevů v rámci prezidentských debat v roce 2020, stejně tak, jako to bylo v předchozí kapitole u prezidentských debat v roce 2016. Jak je z tabulky zřetelné, největší rozdíl nastal u slovníku určenému pro ekonomický populismus. V tomto případě Donald Trump používal skoro stejná slova ve skoro stejném množství, výjimkou bylo jedno jediné slovo, to bylo slovo „peníze“. V druhé debatě totiž Trump mnohokrát odkazuje tímto slovem na Bidena, svého protikandidáta za demokratickou stranu.

Další významný rozdíl je vidět v případě slovníku pro politický populismus a pandemický populismus. V obou případech je v první debatě četnost těchto slov o poznání větší. Donald Trump ale stále používá ta samá slova, nijak je nemění, pouze je upravena jejich četnost. Tento úkaz se projevuje jak v politickém, tak v pandemickém populismu. U politického populismu jsou nejčastěji řečena slova: „demokraté“, „volby“, „vláda“ a politik/politika“. Nejpoužívanější slova u pandemického populismu jsou: „rouška“, „onemocnění“, „očkování“ a „uzavření“.

Zásadní rozdíl ovšem nenastává v případě slovníku obviňování a využívání rozdělení společnosti na „my a oni“. V tomto případě jsou využívána stejná slova, a dokonce ve velmi podobném počtu, a to slova: „špatný“, „problém“, „lež“.

Nyní je na čase porovnat prezidentské debaty z roku 2016 s těmi z roku 2020, pomocí čehož pak bude možné zodpovědět výzkumnou otázku, tedy jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2020 oproti roku 2016, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA?

Nejprve ze všeho bude porovnán politický populismus. Jak je vidět z tabulky, rozdíl mezi roky 2016 a 2020 není tak veliký, jako například mezi jednotlivými debatami v roce 2020. Ovšem nejde tu o pouhé procento, ale jelikož tato práce zkoumá, jak se vyvíjel populismus v projevech Donalda Trumpa, je zapotřebí proto sledovat i slova, která používá k vyjadřování. Především je důležité sledovat jaká témata probírá a jak o nich hovoří. Tedy v rámci politického populismu v roce 2016 Donald Trump velmi často na rozdíl od roku 2020 používá slovo „válka“. V roce 2016 také mnohokrát mluví o americkém lidu, na ten se ale v roce 2020 nijak významně neodkazuje. Tato skutečnost se dá vysvětlit tím, že v roce 2016 mluví za americký lid a považuje se za obhájce tohoto „lidu“, zatímco v roce 2020 už se může vytrácet spojení Donalda Trumpa s „lidem“, protože se začíná začleňovat mezi elity. V roce 2016 také mnohem častěji využívá slovo „kampaně“. Příčinou tohoto aktu mohl být skandál Hillary Clintonové s jejím e-mailem, který je již popisován výše.

Dalším slovníkem je slovník ekonomického populismu. Samozřejmě i v tomto slovníku se vyskytují slova, která Donald Trump neustále zmiňuje, ovšem největší rozdíl tvoří slovo „daně“. V roce 2016 v rámci své kampaně bojuje proti vysokým daním, je tak logické, že proto bude tuto problematiku zveřejňovat ve svých projevech. Jiná slova se ve svých četnostech nijak neliší. Největší rozdíl opravdu způsobuje právě slovo „daně“.

Jak je možné z tabulky vyčíst, slovník týkající se obviňování je jediný, v rámci kterého byla slova využívána častěji, než v roce 2020. Jinak ostatní slovníky jsou v roce 2020 používány více. Donald Trump v rámci tohoto slovníku využívá nejčastěji slova „problém“, „špatný“ a „lež“. Ovšem v rámci prezidentské kampaně v roce 2016 jsou tato slova využívána

mnohem častěji, než v roce 2020. V roce 2016 Donald Trump mohl těmito slovy mířit proti svému protikandidátovi, to ovšem mohl i v roce 2020. Rozdíl je tedy v tom, že v roce 2016 mohl tato slova mířit proti tehdejší vládě a proti tehdejšímu prezidentovi, Baracku Obamovi, který je demokrat. Což v roce 2020 dělat nemohl, protože by tak obviňoval sám sebe, takže v tomto případě, pokud chtěl obviňovat demokraty, musel hledat v historii.

V rámci témata rozdělování společnosti na „my a oni“ nelze pozorovat výrazné změny, které by se týkaly četnosti nebo způsobu využití těchto slov. V obou kampaních slovem „my“ označuje republikány, nebo svůj tvým a slovem „oni“ označuje opozici či migranty.

Pandemický populismus v roce 2016 nemohl být měřen, protože se téma Covidu-19 ještě neobjevilo a nelze tak porovnat tato data.

4.3 Covid-19

Tato část práce je vyhrazena projevům k onemocnění Covid-19. Jak již bylo řečeno výše, byly vybrány celkem tři projevy, každý k jinému období, první projev je z března, druhý je z července a poslední třetí je z listopadu.

4.3.1 Projev k 17. březnu 2020

Donald Trump a jeho pracovní skupina pro koronavirus uspořádali tiskovou konferenci 17. března 2020, aby poskytli nejnovější informace o celosvětovém onemocnění.

Tabulka 3.1. – první projev o onemocnění Covid-19

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	42	0,64 %
Ekonomický populismus	26	0,4 %
Obviňování	15	0,23 %
Rozlišování „my a oni“	370	5,67 %
Pandemický populismus	6	0,09 %
Zlehčování onemocnění	0	0 %
Dramatizace krize	6	0,09 %
Šíření nepodložených informací o pandemii	0	0 %
Celkový počet slov	6 525	100 %

Zdroj: Donald Trump, 2020c

I v této části práce bude kladen důraz na slovníky, které se netýkají pouze pandemického populismu.

Slovník určený pro politický populismus nejčastěji využívá slovo „guvernér“, následuje ho slovo „senát“ a „demokraté“. V tomto případě se Donald Trump často obrací i na americký lid. Ve svých projevech několikrát zmiňuje i „armádu“, „volby“ a „systém“. Při pohledu na tabulku „shrnutí všech prezidentských debat“, je patrné, že míra politického populismu se nijak zvlášť neliší i přesto, že se jedná o projevy týkající se onemocnění Covid-19.

Slovník ekonomického populismu v tomto případě využívá pouze pět slov v různém množství. Slova jsou následující: „banky“, „CEO“, „daně“, „peníze“ a „ekonomika“. Nejčastěji je využito slovo „ekonomika“, nebo „daně“.

Slova ve slovníku obviňování nejsou využívána s takovou četností, jako slova v jiných slovnících. V tomto slovníku jsou zde využita pouze dvě slova v různém množství, a to jsou slova „problém“ a „špatný“. Jak lze vidět v tabulce, četnost těchto slov není nijak zásadní. Například v porovnání s prezidentskými debatami jde o velmi patrnou hodnotu.

Ovšem to se nedá říct o tématu rozdělování společnosti na „my a oni“, kde Donald Trump velice hojně toto označování využívá. V porovnání s ostatními projevy a debatami je tato hodnota dá se říct enormní. Slovem „oni“ tentokrát Donald Trump myslí podnikatelé, které vyzdvihuje a velmi jim děkuje za to, že ve svých podnicích dodržují hygienická opatření.

Nyní je tedy čas zaměřit se konkrétněji na pandemický populismus. Sám pandemický populismus má menší hodnotu, než by bylo možné očekávat, vzhledem k tomu že se jedná o projev týkající se onemocnění Covid-19 ještě na samém začátku pandemie. Z tabulky je možné vyčíst, že Donald Trump neřekl žádné slovo, které by nasvědčovalo tomu, že šíří falešné nebo nepodložené informace. Dokonce ani nepoužil žádné slovo, které by naznačovalo, že celou situaci a samotné onemocnění zlehčuje. Naopak je zde náznak toho, že se snaží situaci drammatizovat, jelikož se ale jedná o pouhých 6 slov z 6 525, není tomuto přikládána větší váha. Jednalo se o slova: „nemocnice“, „nouzový“ a „úmrtí“, v různých počtech. Pokud se jedná o slovo „nemocnice“, Donald Trump ho využíval k tomu, aby sdělil, že „my a naše armáda“ jsme vypracovali plně funkční polní nemocnice pro případ nouze. Pokud jde o slovo „úmrtí“, tak to použil při tvrzení: „my chceme pouze malou úmrtnost, co to půjde“.

4.3.2 Projev k 7. červenci 2020

Donald Trump uspořádal 7. července 2020 v Bílém domě schůzku o bezpečném znovuootevření amerických škol.

Tabulka 3.2. – druhý projev o onemocnění Covid-19

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	13	0,54 %
Ekonomický populismus	9	0,38 %
Obviňování	6	0,25 %
Rozlišování „my a oni“	109	4,55 %
Pandemický populismus	11	0,46 %
Zlehčování onemocnění	0	0 %
Dramatizace krize	4	0,17 %
Šíření nepodložených informací o pandemii	0	0 %
Celkový počet slov	2 396	100 %

Zdroj: Donald Trump, 2020d

Tento projev je podstatně kratší než projev předchozí, nemění to však jeho důležitost. I v rámci tohoto projevu byly zkoumány další slovníky, ne pouze slovník pandemického populismu.

Slovník politického populismu má v tomto případě menší hodnotu než u předchozího projevu. V rámci politického populismu jsou pronesena pouze tři různá slova, v odlišném množství. Ta slova jsou následující: „guvernér“, „politik/politika“ a „americký lid“. Podobnou hodnotu jako slovník politického populismu má i slovník ekonomického populismu. I v tomto případě byla použita pouze tři různá slova, v různém množství, která jsou: „milionáři/bohatí“, „ekonomika“ a „půjčka“.

Slovník určen obviňování dokonce využívá pouze dvě různá slova, „špatný“ a „problém“. Všechna tato slova jsou pronesena o onemocnění Covid-19. Na rozdíl od ostatních slovníků, tak téma rozdělování společnosti

na „my a oni“ má v tomto případě časté využití. Slovem „my“ Donald Trump opět označuje republikány a jeho tým. I přestože se zájmena „my“ a „oni“, která Trump používá nevztahují přímo k onemocnění Covid-19, je to ukazatelem toho, že se Donald Trump dopouští populismu neustále, i když se nejedná o předvolební debaty, ale jde o tiskovou konferenci zaměřenou na celosvětové onemocnění. I v tomto případě Donald Trump zvládne do 2 396 slov, která mají být věnována onemocnění Covid-19, vtěsnat slova politického a ekonomického slovníku.

V rámci pandemického populismu již Donald Trump využívá více slov a míra pandemického populismu se tak zvýšila. Donald Trump v tomto projevu nepoužil ani jedno slovo ze slovníku určenému zlehčování onemocnění, dokonce nepoužil ani jedno slovo ze slovníku pro šíření nepodložených informací. Donald Trump se v tomto případě dopouští pouze mírné dramatizace krize, k čemuž dochází za pomoci slov „nouzový“ a „úmrť“.

4.3.3 Projev k 13. listopadu

Prezident Donald Trump uspořádal 13. listopadu v Růžové zahradě tiskovou konferenci, svou první veřejnou řečnickou událost od doby, kdy měl podle projekcí Joe Biden vyhrát volby v roce 2020.

Tabulka 3.3. – třetí projev o onemocnění Covid-19

	Počet slov	Procenta
Politický populismus	17	0,75 %
Ekonomický populismus	9	0,39 %
Obviňování	6	0,26 %
Rozlišování „my a oni“	80	3,51 %
Pandemický populismus	28	1,23 %
Zlehčování onemocnění	0	0 %
Dramatizace krize	4	0,18 %
Šíření nepodložených informací o pandemii	0	0 %
Celkový počet slov	2 280	100 %

Zdroj: Donald Trump, 2020e

Tento projev má z těchto tří projevů věnovaným onemocnění Covid-19 největší četnost slov patřící do slovníku politického populismu. Jsou zde využívána slova „vláda“, „guvernér“, „politik/politika“ a „americký lid“.

Slovník ekonomického populismu je velmi podobný těm v předchozích projevech. Ovšem na rozdíl od těch ostatních, v tomto případě jsou použita pouze dvě různá slova, v různém množství, a to „ekonomika“ a „milionáři/bohatí/milion“. V tomto případě Donald Trump hovoří o ekonomice, penězích a milionech, protože popisuje, jak „my jsme zvládli nastartovat ekonomiku, nezaměstnanost se snížila o polovinu, díky nám jsme svědky nejrychlejšího nárůstu ekonomiky za celou historii“.

Z těchto tří projevů má tento poslední nejmenší využití tématu rozdělování společnosti na „my a oni“. Označení slovem „my“ myslí Donald Trump opět republikány a jeho tým. Výsledky týkající se slovníku obviňování jsou opět velmi podobné ostatním projevům v této kapitole. Opět zde Donald využívá dvě různá slova, v různém množství, tedy „problém“ a „špatný“.

V rámci pandemického populismu je ovšem tento projev výjimečný, protože má velkou četnost v rámci tohoto slovníku. Dokonce největší ze všech již zkoumaných projevů. Největší zlom v tomto případě přineslo slovo „očkování“, které bylo mnohokrát vyřčeno Donaldem Trumpem. Pokud se jedná například o očkování, Donald Trump se o něm zmiňuje velmi pozitivně, sděluje posluchačům, co všechno jeho administrativa dokázali: *„...moje administrativa zahájila jedinou největší mobilizaci v historii USA, vývojem a výrobou vakcín v rekordním čase, což je počet, jaký nikdo dosud neviděl. Žádného lékařského průlomu tohoto rozsahu nebylo nikdy dosaženo tak rychle... Operace Warp Speed není nikde na světě, je nepřekonatelná a bezkonkurenční a vedoucí jiných zemí mi zavolali, aby nám poblahopřáli k tomu, co jsme dokázali udělat...“*.

4.3.4 Shrnutí

Jelikož jedním z cílů této bakalářské práce je odpovědět i na otázku, jaký typ pandemického populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel pandemický populismus v průběhu jeho prezidentské kampaně v roce 2020, je za tímto účelem vytvořena tabulka

níže, která pomůže sumarizaci všech dat. Jak lze na tabulce vidět, budou zde porovnávány pouze data týkající se pandemického populismu.

Tabulka 3.4. – shrnutí projevů o onemocnění Covid-19

	Projev 17.3.	Projev 7.7.	Projev 13.11.
Pandemický populismus	0,09 %	0,46 %	1,23 %
Zlehčování onemocnění	0 %	0 %	0 %
Dramatizace krize	0,09 %	0,17 %	0,18 %
Šíření nepodložených informací o pandemii	0 %	0 %	0 %

Zdroj: Donald Trump 2020c, 2020d, 2020e

Jak již data v tabulce napovídají, tak v žádném z projevů Donalda Trumpa týkající se onemocnění Covid-19, nebylo použito žádné slovo ze slovníku, který by naznačoval zlehčování onemocnění, nebo šíření nepodložených informací. Ovšem tento výsledek je vskutku překvapivý, protože jak již bylo zmíněno v kapitole „Covid-19 a pandemický populismus“ byl u Donalda Trumpa vysoký předpoklad pro zlehčování onemocnění. Výsledek tohoto zkoumání může být zapříčiněn mnoha věci, příkladem může být to, že v u těchto projevů měl u sebe lékaře a imunology, kteří zodpovídali otázky ohledně onemocnění, a nemusel je tak zodpovídat sám Trump. Také je možné, že tento vytvořený slovník, nepokrývá dostatečné množství slov na to, aby se výsledky projevíly. Také je možné, že Donald Trump je tohoto zlehčování dopouštěl na jiných komunikačních platformách, jako je například twitter apod.

Největší míru pandemického populismu přinesl projev z 13. listopadu, kde Donald Trump mluvil o vakcinaci s názvem operace Warp speed.

Závěr

Cílem této práce je zodpovědět výzkumnou otázku, jakým způsobem se změnil populismus v projevech Donalda Trumpa v roce 2020 oproti roku 2016, kdy byl kandidátem na post prezidenta USA. Dalším cílem této práce je zodpovědět otázku, jaký typ pandemického populismu je nejčastěji využíván Donaldem Trumpem a jak se vyvíjel pandemický populismus v průběhu jeho prezidentské kampaně v roce 2020.

Nejprve bude zodpovězena první a hlavní otázka této práce. I přestože jsou hodnoty jednotlivých zkoumaných druhů populismů velmi podobné, záleží i na jednotlivých tématech v rámci slovníků, aby tak mohlo být lépe zkoumáno, jak přesně se populismus v projevech Donalda Trumpa vyvíjí. V roce 2016 Donald Trump nejvíce využíval slovník ekonomického populismu. Stejně to ovšem bylo i v roce 2020 a přesto se jeho rétorika změnila. Procentuální rozdíl činí pouze 0,16 %, ale pokud se podíváme na témata, která Trump probíral, můžeme tak zodpovědět výzkumnou otázku. V rámci ekonomického populismu Donald Trump v roce 2016 řešil jako hlavní téma daně, které chtěl, aby se snížily. V roce 2020 už toto téma ale téměř neřeší, můžeme to vysvětlit například tím, že se mu tato situace povedla vyřešit, když v roce 2017 republikánská strana v čele s Donaldem Trumpem prosadila největší snížení daní od dob Ronalda Reagana (Sviták, 2020). Také je možné, že o tématu mluvil dál, ale soustředil se na prezentaci vlastního výsledku v této otázce. Je tedy tak logické, že se musela změnit jeho rétorika v této oblasti, ale ne nutně slovník. Pokud se podíváme na politický populismus, v roce 2016 byl Donald Trump více orientován na občany USA, což dokazují časté odkazy na americkou společnost v jeho projevech. Takové odkazy už ale v roce 2020 sotva najdeme. Tento fakt mohl zapříčinit Trumpovo začleňování se mezi elity a ztrácel tak vazbu k „lidu“. V jeho kampani v roce 2016 spíše kritizoval vládu a prezidenta, mluvil za „lid“ a mluvit o tom, čeho chce pro „lid“ dosáhnout. Ovšem v roce 2020 už se soustředil spíše na to, co dokázal, když byl na svém postu, aby ukázal „lidu“ výsledky toho, co sliboval, že pro ně udělá v roce 2016. Jeho rétorika se musela změnit i v rámci slovníku obviňování. V roce 2016 byla velká část jeho debat zaměřena na kritiku tehdejší vlády, tedy vlády demokratů, to ale

v roce 2020 již udělat nemohl, protože by tak musel kritizovat sám sebe, což je naprosto nelogické. Tak tedy místo toho, aby se soustředil na současnou vládu, soustředil se především na to, co dělali demokraté v minulosti. Také se soustředil na osobnost protikandidáta. Stávalo se, že místo toho, aby mluvil vyloženě o demokratech, označoval je slovem „oni“, čímž sebe odděloval od nich, a demokraty od „lidu“. Pokud je neoznačoval ani slovem „oni“, obracel se přímo na osobu protikandidáta. Také se snažil zdůrazňovat, v čem všem si vedl líp, na rozdíl od jeho demokratického předchůdce. Jediné, co se v rámci jeho rétoriky nezměnilo, bylo využívání rozdělení společnosti na „my a oni“, kde pod slovem „my“ vždy myslel buď republikánskou stranu, nebo svůj tým a pod pojmem „oni“ nejčastěji označoval opozici, ať už celou demokratickou stranu, nebo jednotlivé politiky či protikandidáty. V tomto případě se podařilo dokázat, že se rétorika Donalda Trumpa změnila, především v oblasti daní, obviňování vlády a přístupu k „lidu“. Zajímavé se může zdát, že v žádném projevu, ať už se jednalo o prezidentské debaty, nebo o projevy týkající se onemocnění Covid-19, nezaznělo ani jednou slovo „elity“.

Pro naplnění dalšího cíle a zodpovězení tak vedlejší otázky, je zapotřebí přesunout se k tématu zdravotního populismu. U Donalda Trumpa se na základě zkušeností s jeho populismem dalo očekávat, že se bude vysoká míra pandemického populismu projevat v jeho projevech týkající se onemocnění Covid-19, protože jak již bylo zmíněno výše, Donald Trump již několikrát veřejně zlehčoval onemocnění. Za tímto účelem byly definovány tři hlavní typy pandemického populismu. Ovšem U Donalda Trumpa nebyly nalezeny dva z těchto druhů, tedy zlehčování onemocnění a šíření nepodložených a nesprávných informací. Pokud se jedná o absenci šíření dezinformací, nebo nepodložených informací, jedna z hlavních příčin může být to, že Donald Trump měl vždy u svého projevu ohledně onemocnění Covid-19 odborníka, lékaře. Za případě nepřítomnosti zlehčování onemocnění může stát fakt, že se jedná o pandemii, na kterou zemřelo mnoho lidí, v USA je to na 600 tisíc obyvatel (The New York Times 2021). Navíc Donald Trump si sám onemocněním prošel což mohlo také přispět této absenci zlehčování onemocnění. Další možností je, že slovník, který byl definovaný pro tento typ pandemického populismu, neměl dostačující počet slov, nebo chyběla základní slovní spojení, které Donald Trump v tomto

případě používal. Zapřičít to ale mohl i fakt, že se jednalo o tiskovou konferenci, kde nejdůležitější otázky o onemocnění zodpovídali odborníci. Navíc více znaků zlehčování onemocnění bylo nazeleno spíše na jeho sociálních sítích než v jeho projevech. Třetí typ tohoto pandemického populismu bylo dramatinování krize, v tomto případě se dá říct, že se Donald Trump tohoto typu dopouští. Dokonce se v čase tento typ pandemického populismu zesiluje. Jeho, v této práci, první zkoumaný projev měl hodnotu tohoto typu populismu pouze 0,09 %, ovšem již v druhém projevu se hodnota dostala na 0,17 % a v posledním projevu se zvýšila ještě o kousek na 0,18 %. Na základě tohoto zjištění se tedy dá říct, že Donald Trump využíval dramatinování krize, která se v průběhu času zvětšovala. Pokud se podíváme na pandemický populismus obecně, tak jako byl měřen u prezidentských debat, může se říct, že v projevech Donalda Trumpa byl tento typ populismu významný. V první debatě jeho hodnota sice sčítala pouze 0,09 %, a v druhé 0,46 %, ale v poslední debatě dosahovala hodnoty až 1,23 %. Tento typ populismu se tak u Donalda Trumpa vyvíjel poměrně rychle a především významně. V tomto případě se mohlo jednat i o předvolební kampaň, protože byl několikrát nařčen z toho, že onemocnění zlehčuje. Mohl si tak například chtít napravit svou reputaci. Což by nakonec mohlo i vysvětlit, proč se přestal dopouštět zlehčování onemocnění.

Seznam použité literatury

Albertazzi, D. & McDonnell, D. (Eds). (2008). *Introduction: The Sceptre and the Spectre*. In *Twenty-First Century Populism. The Spectre of Western European Democracy*. Houndmills – Basingstoke – Hampshire – New York: Palgrave Macmillan.

Beachler, Donald W., et al. (2015). *Presidential Swing States: Why Only Ten Matter*. Lexington Books. Dostupné na: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=VyCvCgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=swing+states&ots=TkMTm2LMyo&sig=f4E2l-G1al1ckzrO120o15xRtUA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Bishara, Marwan. (2020, July 7). Why Trump is right and wrong about America. *Al-Jazeera*. Dostupné na: <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/7/7/why-trump-is-right-and-wrong-about-america>

Breuninger, Kevin. (2020, November 7). Trump refuses to accept election results, says it's 'far from over'. *CNBC* Dostupné na: <https://www.cnn.com/2020/11/07/trump-refuses-to-accept-election-results-says-it-is-far-from-over.html>

Brubaker, R. (2017). Why populism? *Theory and Society*, 46(5), 357–385. Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s11186-017-9301-7>

Canovan, Margaret. (1981). *Populism*. Londýn: Houghton Mifflin.

Canovan, M. (1999). Trust the people! Populism and the two faces of democracy. *Political Studies* 47(1), 2–16.

Clayton, J., Kelion, L. & Molloy, D. (2021, January 8). Trump allowed back onto Twitter. *BBC*. Dostupné na: <https://www.bbc.com/news/technology-55569604>

Collins, Maxine & Kim, Chloe. (2020, January 21). Trump impeachment trial: Five possible twists ahead. *BBC*. Dostupné na: <https://www.bbc.com/news/av/world-us-canada-51181891>

ČT 24. (2020, Septemebr 10). Chtěl jsem koronavirus zlehčovat, nechtěl jsem vyvolat paniku, přiznal Trump v nové knize. *Česká televize*. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3180570-chtel-jsem-koronavirus-zlehcovat-nechtel-jsem-vyvolat-paniku-priznal-trump-v-nove-knize>

Danics, Š. & Tejchmanová, L. (2017). *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského

De la Torre, C. (2018). Populism Revived: Donald Trump and the Latin American Leftist Populists. *The Americas*, 75(4), 733-753. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/americas/article/populism-revived-donald-trump-and-the-latin-american-leftist-populists/2B8C89639032E460BE182FEF35D8AB23>

Devan, Angela. (2020, November 27). Trump's loss dealt a blow to global populism. But the movement is still alive and kicking. *CNN*. Dostupné na: <https://edition.cnn.com/2020/11/27/world/trump-election-defeat-populism-global-intl/index.html> Citováno dne: 1.2.2021

Elchardus, M. & Spruyt, B. (2016). Populism, Persistent Republicanism and Declinism: An Empirical Analysis of Populism as a Thin Ideology. *Government and Opposition*, 51(1). Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/government-and-opposition/article/populism-persistent-republicanism-and-declinism-an-empirical-analysis-of-populism-as-a-thin-ideology/ADC5EA1FE232EA07018D6CA2E277FCA2>

Gittleson, B. & Thomas, E. (2020, September 10). Trump says he didn't want to 'create panic' over the pandemic, but stoking fear has been his trademark:

ANALYSIS. *ABC News*. Dostupné na:
<https://abcnews.go.com/Politics/trump-create-panic-pandemic-stoking-fear-trademark-analysis/story?id=72926531>

Hawkins, K.A. (2009). Is Chavez Populist? Measuring Populist Discourse in Comparative Perspective. *Comparative Political Studies*, 42(8). Dostupné na:
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0010414009331721>

Harper, I. & Parker, M. (2014). The politics and anti-politics of infectious disease control. *Medical Anthropology*, 33 (3), 198–205. Dostupné na:
<https://doi.org/10.1080/01459740.2014.892484>

Heinisch, Reinhard. (2010). Success in opposition – failure in government: explaining the performance of right-wing populist parties in public office. *West European Politics*, 26(3), 91-130, Dostupné na:
[10.1080/01402380312331280608](https://doi.org/10.1080/01402380312331280608)

Jagers, J. & Walgrave, S. (2007). Populism as political communication style: An empirical study of political parties' discourse in Belgium. *European Journal of Political Research* 46(3), 319-345. Dostupné na:
<https://ejpr.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1475-6765.2006.00690.x>

Jansen, R. (2011). Populist Mobilization: A New Theoretical Approach to Populism. *Sociological Theory* 29(2), 76-96. Dostupné na:
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1467-9558.2011.01388.x>

Kazin, Michael. (1995). *The populist persuasion*. New York, NY: Basic Books.

Kellner, Douglas. (2016). *American Nightmare: Donald Trump, Media Spectacle, and Authoritarian Populism*. Rotterdam/Boston/Taipei: Sense Publishers

Kenneth White, John. (2016). Donald Trump and the Scourge of Populism. *The Forum* 14(3), 265-279. Dostupné na: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/for-2016-0026/html>

Kenya, Evelyn. (2021, January 8). Capitol attack: the five people who died. *The Guardian*. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/us-news/2021/jan/08/capitol-attack-police-officer-five-deaths>

Kriesi, H. (2014). The Populist Challenge. *West European Politics* 37(2): 361-378. Dostupné na: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01402382.2014.887879>

Kubát, Michal, Mejstřík, Martin & Kocian Jiří, ed. (2016). *Populismus v časech krize*. Univerzita Karlova, Praha: Karolinum.

Kysela, Jan a kol. (2019). *Populismus v demokratickém právním státě: hrozba, nebo výzva?* Praha: Leges.

Lacatus, C. (2021). Populism and President Trump's approach to foreign policy: An analysis of tweets and rally speeches. *Politics*, 41(1), 31–47. Dostupné na: <https://doi.org/10.1177/0263395720935380>

Lasco, G. (2020). Medical populism and the COVID-19 pandemic, *Global Public Health*, 15(10), 1417-1429. Dostupné na: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32780635/>

Lasco, G. & Curato, N. (2019). Medical populism. *Social Science & Medicine*, 221(1), 1–8. Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2018.12.006>

Luther, K. R. (2011). Of goals and own goals: A case study of right-wing populist party strategy for and during incumbency. *Party Politics*, 17(4), 453–470. Dostupné na: <https://doi.org/10.1177/1354068811400522> Citováno dne: 18.6.2021

Merica, D. & Bohn, K. (2020b, October 9). Commission cancels second debate between Trump and Biden. *CNN*. Dostupné na: <https://edition.cnn.com/2020/10/09/politics/second-presidential-debate-canceled/index.html>

Mény, Y. & Surel, Y. (2000). *Par Le Peuple, Pour Le Peuple. Le Populisme Et Les démocraties*. Paris: Fayard.

Moffitt, Benjamin. (2015). How to perform crisis: A model for understanding the key role of crisis in contemporary populism. *Government and Opposition* 50(2), 189–217. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/government-and-opposition/article/how-to-perform-crisis-a-model-for-understanding-the-key-role-of-crisis-in-contemporary-populism/3A522C020FF774CFA5D0C91CD10A98F1>

Moffitt, B. & Tormey, S. (2014). Rethinking populism: Politics, mediatization and political style: Rethinking populism. *Political Studies* 62(2), 381–97. Dostupné na: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-9248.12032>

Mudde, Cas. (2004). The Populist Zeitgeist. *Government and Opposition* 39(4), 541-563. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/government-and-opposition/article/populist-zeitgeist/2CD34F8B25C4FFF4F322316833DB94B7>

Nalewajko, Ewa. (2013). *Między populistycznym a liberalnym. Style polityczne w Polsce po roku 1989*. Varšava: Instytut Studiów Politycznych PAN

Nebehay, Stephanie. (2017, July 19). Trump is breed of 'authoritarian populist': rights watchdog. *The Reuters*. Dostupné na: <https://www.reuters.com/article/us-rights-icj-idUSKBN1A42A3>

Němcová, Lucie. (2020). *Vývoj diskurzu pravicového populismu v České republice*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií. Katedra sociologie. Diplomová práce

Oliver, J. Eric & Rahn, M. Wendy. (2016). Rise of the 'Trumpenvolk': Populism in the 2016 Election. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 667, 2016, pp. 189–206., Dostupné na: www.jstor.org/stable/24756150

Panizza, Francisco. (Eds). (2005). Introduction: Populism and the Mirror of Democracy. in *Populism and the Mirror of Democracy*. Londýn – New York: Verso.

Pappas, Takis. S. (2012). *Populism emergent: A framework for analyzing its contexts, mechanics, and causes*. Working Papers RScAS 2012/01. European University Institute, Florence Italy. Dostupné na: <https://cadmus.eui.eu/handle/1814/20114>

Pauwels, T. (2011). Measuring Populism: A Quantitative Text Analysis of Party Literature in Belgium. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties* 21(1), 97-119. Dostupné na: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17457289.2011.539483>

Rooduijn, Matthijs. (2014). The nucleus of populism: In search of the lowest common denominator. *Government and Opposition* 49 (4), 573–99. Dostupné na: <https://www.cambridge.org/core/journals/government-and-opposition/article/nucleus-of-populism-in-search-of-the-lowest-common-denominator/BA2B36277905B390B64F83AB356FDC9E>

Rooduijn, M. & Pauwels, T. (2011). Measuring Populism: Comparing Two Methods of Content Analysis, *West European Politics*, 34 (6), 1272-1283. Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/01402382.2011.616665>

Schneiker, Andrea. (2020). Populist Leadership: The Superhero Donald Trump as Savior in Times of Crisis. *Political Studies* 68(4), 857-874. Dostupné na: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0032321720916604#articleCitationDownloadContainer>

Stanley, B. (2008). The Thin Ideology of Populism. *Journal of Political Ideologies*, 13(1), 95-110. Dostupné na: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13569310701822289>

Státní zdravotnický ústav. (2021). *Základní informace o onemocnění novým koronavirem – Covid-19*. Dostupné na: http://www.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Coronavirus/Zakladni_info/zakladni_informace_covid_19_7_aktualizace_09_03_2021_2.pdf

Sviták, Matěj. (2020, September 28). Za halasem tweetů. Trump snížil daně, masivně dereguloval a posunul justici daleko doprava. *Česká televize*. Dostupné na: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3166131-za-halasem-tweetu-trump-snizil-dane-masivne-dereguloval-a-posunul-justici-daleko>

Taggart, Paul A. (2000). *Populism. concepts in the Social Sciences*. Philadelphia, PA: Open University Press.

Taggart, P. (2004). Populism and representative politics in contemporary Europe. *Journal of Political Ideologies*, 9 (3), 269-288. Dostupné na: https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/960575/mod_resource/content/1/Populism%20and%20representative%20politics%20in%20contemporary%20Europe%20%281%29.pdf

The Guardian editorial (2021, January 15). The Guardian view of Trump's populism: weaponised and silenced by social media. *The Guardian*. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/jan/15/the-guardian-view-of-trumps-populism-weaponised-and-silenced-by-social-media>

The New York Times. (2017, August 9). 2016 Presidential Election Results. *The New York Times*. Dostupné na: <https://www.nytimes.com/elections/2016/results/president>

The New York Times. (2021, June 24). Coronavirus in the U.S.: Latest Map and Case Count. *The New York Times*. Dostupné na: <https://www.nytimes.com/interactive/2021/us/covid-cases.html>

The Reuters Staff. (2020, September 9). Trump said he knew virus was deadly but still played down crisis: Woodward book. *The Reuters*. Dostupné na: <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-book/trump-said-he-knew-virus-was-deadly-but-still-played-down-crisis-woodward-book-idINKBN2602TR>

Velvyslanectví USA v České republice. (b. r.). *Volby prezidenta USA*. Praha: Dostupné na: <https://cz.usembassy.gov/cs/our-relationship-cs/politika-historie/jak-probiha-volba-prezidenta-usa/>

Weyland, K. (2001). Clarifying a Contested Concept: Populism in the Study of Latin American Politics. *Comparative Politics* 34: 1–22. Dostupné na: <https://www.jstor.org/stable/422412>

Wiles, P. (Eds). (1969). *A Syndrome, Not a Doctrine: Some Elementary Theses on Populism*, in G. Ionescu and E. Gellner (eds), *Populism*. London: Weidenfeld and Nicolson.

Zdroje

Trump, Donald. (2016a). *1st Presidential Debate. Hempstead*. Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-vs-hillary-clinton-1st-presidential-debate-2016>

Trump, Donald. (2016b). *2nd Presidential Debate*. St. Louis. Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-vs-hillary-clinton-2nd-presidential-debate-transcript-2016>

Trump, Donald. (2016c). *3rd Presidential Debate. Hempstead*. Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-vs-hillary-clinton-3rd-presidential-debate-transcript-2016>

Trump, Donald. (2020a). *1st Presidential Debate. Cleveland*. Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-joe-biden-1st-presidential-debate-transcript-2020>

Trump, Donald. (2020b). *Final Presidential Debate. Nashville*. Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-joe-biden-final-presidential-debate-transcript-2020>

Trump, Donald. (2020c). *Coronavirus Task Force Briefing. b. m.* Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/coronavirus-task-force-briefing-transcript-march-17-trump-pence-mnuchin-speak-about-covid-19>

Trump, Donald. (2020d). *Safely Reopening Schools Amid COVID-19 Pandemic. b. m.* Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-speech-transcript-safely-reopening-schools-amid-covid-19-pandemic>

Trump, Donald. (2020e). *Donald Trump Rose Garden Press Conference on COVID-19 Vaccine. Washington*. Dostupné na: <https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-rose-garden-press-conference-on-covid-19-vaccine-transcript-november-13>